

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilatkozó sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Péntek, június 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Hivatalnokaink anyagi helyzete. Visszaszivott vereség.
A király ordója.
Magyar epizódok Karlsbadból. Itélethirdetés előtt.
A vő és az após válópöre.
Az aradi román lap a népoktatási törvényjavaslatról.
Döntés a Sulkovszky-Tagányi ügyben. A lévasut megváltása.
A szultán szerelmese leánya.
Heregnőből — gandasszony.
Tárcsa: A fogadás. Irta: Csehov Antal.
Csarnok: Tógyerka megszabadul. Irta: Abonyi Árpád.

Hivatalnokaink anyagi helyzete.

Arad, június 9.

A mindennapi élet ezer baja között figyelemmel kívül marad egy igen fontos társadalmi jelenség, a mely a hivatalnoki osztály anyagi tönkrementésének bélyegét hordja magán.

Csak a közelmúltban voltunk szemtanúi a páriát ritkító vasuti sztrájknak, melynek mozgató rugója a fizetésemelés követelése volt. Nem vitatom most az annak érdekében a vasutasok részéről követett eljárás korrekt vagy inkorrekt voltát, a tény az, hogy a mozgalom a vasuti hivatalnokok köréből indult ki és innen kapta éltető erejét.

A sztrájk elmúlt s bár ugyyszólván napnap után felcsendülnek szomorú utóhangjai, nagyközönség azt már a feledés lomtárába helyezte. Napirendre tértünk felette

anélkül, hogy ezen ritka jelenség nagy és mélyreható tanulságait levontuk volna.

A vasuti sztrájk a társadalmi betegségek egyik legnagyobbikáról rántotta le a leplet. A maga mezitelenségében tárult fel általa a hivatalnokok nagy részének szomorú helyzete.

Tudomásul kellett vennünk, a mit különben már mindenki tudhatott, a ki csak némi figyelemmel kíséri a hivatalnokok ügyeit, hogy az „állam oszlopai” alatt megingott a talaj. Látnunk kellett, hogy a hivatalnokok mire képesek helyzetük javítása érdekében. És mikor ezt végignéztük, lehetetlen, hogy mindannyiunk szívét nem nyomta valami fájó érzés annak tudatában, hogy bizony a többi hivatalnokok helyzete fényesebb a vasutasokénál. Sőt ellenkezőleg.

A hivatalnokok tulajdonképpen a legszegényebb osztályba sorozandók. Még a jól dotált hivatalnokok nagy része sem tud egész életpályáján egy kis vagyont összegyűjteni. Pedig milyen irigylésre méltónak tartja a hivatalnokokat a társadalom nagy része, figyelmen kívül hagyván azt, hogy a míg a törekvő iparos, az ügyes kereskedő, sőt még a szorgalmas napszámos is vagyont szerez, akármilyen kevés is legyen az, addig a hivatalnokok nagy része mindjobban eladósodik és nem tud lépést tartani a társadalmi élet folyton növekedő igényeivel.

Szomorú valóság. És kérjük hát, mi-
ben rejlik ennek főoka?

Az iparossal, a kereskedővel és más társadalmi osztálybeli egyénekkel szemben az ugynevezett *társadalmi élet* nem támaszt annyi igényt, mint a legszerényebb fizetésű hivatalnokkal szemben. Utóbbiaknál igen gyakran állásukkal járó kötelezettség, hogy tagjai legyenek, bizonyos egyesületeknek, hogy tagsági díjakat fizessenek klubokban, hogy szerepeljenek itt is, ott is, és a szószeres értelmében véve éljenek állásuknak és rangjuknak megfelelően.

Azt természetesen senki sem kérdi, hogy mindez miből telik? És ha valakit véletlenül nem ringattak arany bölcsőben, vagy ha ugynevezett „jó párti” folytán nem tud anyagi helyzetén javítani, akkor bizony még legénykori adósságaitól sem szabadul meg soha, mert már akkor szerepelnie kellett, mikor pályája kezdetén volt és a szerény gyakornoki, vagy dijnoki fizetésből ruhára sem igen futotta.

Azt sajnos, mindnyájan tudjuk, hogy most bizonyos társadalmi pozíciót csak az tud elérni, a ki *társadalmi életet él*. Ezen fordul meg igen gyakran egy-egy hivatalnok érvényesülhetése; és ép ez okból nem tartom igazságtalanságnak, ha a hivatalnoki osztály szomorú anyagi helyzetéről szólva, elitélem a fennebb vázolt ferde társadalmi felfogásokat, mint a melyeknek oroszánrészüik van a hivatalnokok anyagi tönkrementésében.

És ne áltassuk magunkat avval a hiu reménnyel, hogy a bajon a minden irányban tervbe vett és nagyrészt már keresztül is vitt fizetésjavítások segíteni

A fogadás.

Irta: Csehov Antal.

I.

Hideg szeptemberi éjszaka volt. Az öreg bankár fel s alá járkált szobájában s arra gondolt, hogy tizenöt évvel ezelőtt érdekes társaság gyűlt össze nála. Csupa okos ember, akik érdekes dolgokról beszélgettek. Szóba került a halálbüntetés is. A társaság nagy része a halálbüntetés ellen szólt. Sokan emellett voltak, hogy a halálbüntetést életfogytig rabságra kellene átváltoztatni.

— Én ellenkező véleményen vagyok — mondta a háziúr. — Sem az egyiket, sem a másikat nem próbáltam, de a halálbüntetést sokkal erkölcsösebbnek, humánusabbnak tartom. A kivégzés rögtön öl, ám lassan a fogság.

— Mind a kettő erkölcstelen, — vélekedett egyik vendég — mert mindegyik ugyanazt a célt szolgálja, az élet megsemmisítését. Az állam nem Isten s nincs joga elrabolni valamit az életől, amit nem adhat vissza.

Egy fiatal ügyvéd véleménye ez volt:

— Mind a két büntetés embertelen, de ha a halál és az örökös rabság között kellene választanom, habozás nélkül az utóbbit választanám. Akármilyen nyomorultan is él az ember, de él!

Heves vitatkozás fejlődött ki. A bankár szenvedélyesen érvelt véleménye mellett, öklével az asztalt verte s dühösen kiáltott az ügyvédre:

— Engem meg nem győz véleménye helyességéről s két millióba merek fogadni, hogy öt évig sem tartana ki a fogságban.

— Ha ez az ön komoly meggyőződése, — válaszolt az ügyvéd — fogadok önrel, hogy nem öt évig, hanem tizenöt évig is kitartom.

— Tizenöt! Áll a fogadás! Uraim, hallották, két millióba fogadtunk, — kiáltott fel a bankár.

— Beleegyezem — válaszolt az ügyvéd. — Ön a két millióját, én a szabadságomat rakom a játékra.

És ez az embertelen fogadás megkötött. A bankár, aki akkoriban dús gazdag ember volt, nevetve mondta a vacsora alatt:

— Gondolja meg jól, fiatal barátom, még nem késő. Én csak két milliót kockáztatok, de ön az életének legszebb részét veszíti el, különben nem hiszem, hogy három-négy éven túl kitartsa és ne felejtse el, hogy az önkényes rabságot nehezebb elviselni. Az a tudat, hogy minden percben szabad lehet, megmérgezi rabsága idejét.

A bankár izgatottan járkált, az emlékek mind odatolultak elébe. Ugy határozták el, hogy az ügyvédet egy kis házikóba zárják amely

egyedül állott egy kertben. Ugy egyeztek meg, hogy az ügyvéd a tizenöt esztendő alatt egyszer sem fogja a ház küszöbét átlépni, nem fog emberi hangokat hallani, sem levelet sem vagy újságot nem olvashat. Megengedik azonban a dohányzást, az ivást s a könyvek olvasását; írhat leveleket s választhat magának egy hangszert. A külvilággal néma jelekkel érintkezhet az ablakon át.

Amire szükség van, írásban tartozik bejelenteni, végül az ügyvéd kötelezi magát, hogy a legszigorubb egyedüllétben fogja a tizenöt esztendőt eltölteni.

Az első évben keveset unatkozott. Sokat zongorázott, de a bort és a dohányt visszautasította. A bor — írta soraiban — vágyakat ébreszt s semmi sem oly borzasztó, mint a jó bor társaság nélkül.

Kezdetben könnyű olvasmányokkal töltötte ideje nagy részét. A második évben abbahagyta a zenét s klasszikus olvasmányokat kért. A ötödik évben ismét szenvedélyesen játszott. A fogoly bort kért. A kik az ablakon megfigyelték, látták, hogy ebben az évben sokat evett, ivott, henyélt és nagyokat ásitott. Könyveket nem olvasott. Gyakran felkelt és írt, de azután összetépte a papírt. Gyakran hallották őt sírni is.

A hatodik évben nyelvek tanulásával, filozófiával és történelemmel foglalkozott. Négy

fognak. Ezen a bajon csak társadalmi uton lehet gyökeresen segíteni.

Ki kell engedni a hivatalnokokat a fenntemeltetett sokféle obligó alól, redukálni kell velök szemben a társadalmi igényeket, mert ezekkel a fizetésemelések lépést nem tarthatnak és odáig fogunk jutni, hogy a hivatalnokokat majdan nem az állam oszlopainak, hanem az „állam nyomorultjainak” fogjuk nevezhetni.

Sztamorai Iános.

A képviselőház ülése. A képviselőház ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, hogy a legközelebbi ülés idejét és napirendjét megállapítsa. A tanácskozást Perczel Dezső elnök vezette. Neményi Ambrus a pénzügyi bizottság elnöke előterjeszté az indemnitásról szóló pénzügyi bizottsági jelentést. Justh Ferenc a földművelésügyi bizottság elnöke a hasznos madarak védelméről szóló nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről terjesztett elő jelentést. Előző a holnap ülése napirendjére tett ezután előterjesztést. E szerint a dunai halászat védelméről szóló javaslatot, továbbá hódmezővásárhely-makónagy-szent-miklósi, felső-óbr-tarcsa-felső-lővődi, ruma-klenkői, békés-csaba-vésztői, balaton-szentgyörgy-keszthelyi helyiérdekű vasutakról szóló jelentéseket, majd pedig a kérvények megkezdett ötödik és hatodik sorozatát. Várady Károly kérde, mi lesz a vasutasok fizetésrendezésével? Tisza István gróf miniszterelnök azt válaszolja, hogy úgy tervezte a dolgot, hogy abban az időközben vélte tárgyalni, a mely az indemnitás és a költségvetés között támad. Ha nem támad, akkor persze az indemnitás tárgyalása után a költségvetés következne, mert ez fontos érdek, a vasutasok pedig mitsem veszítenek, mert hiszen a javaslatnak január 1-ig visszaható ereje van. Szederkényi Nándor azt mondja, hogy a vasutasok fizetésrendezését a jövő héten kellene tárgyalni. Tisza István gróf kijelenti, hogy az ellen kifogása nincs és ez az indemnitás rövidesen elintézésével lehetségessé is válik. A napirendet elfogadták és így a Ház holnap délelőtt 10 órakor megkezdí ismét érdemleges tárgyalásait.

A hadügyi vezetőség Diósgyőrről. Pitreich levag hadügyminiszter és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, valamint a hadügyi és tengerészeti referensek ma Diósgyőrré utaztak, ahol a

év alatt hatszáznál több könyvet kért. Ebben az időben egy nap levelet írt a bankárhoz:

— Kedves uram — írta a rab — ezt a levelet hat nyelven írom önnek. Vizsgáltsa meg. Ha egyetlen hibát sem találhat benne, hatszor löjjenek a kertben annak jeléül, hogy fáradságom nem volt hiábavaló. Oh, ha tudná, minő gyönyört érzek, amióta az emberiség nagyjait megértem!

Kérése teljesített. Egyetlen hibát sem találtak levelében s a hat lövés elhangzott a kertben.

A tizedik évben szüntelenül az evangéliumot olvasta, majd teológiai tanulmányokat kért. Az utolsó két évben falta a könyveket s természetudományokkal foglalkozott, rendszertelenül össze-vissza olvasott mindent.

H.

Mindezt átgondolta a bankár, így szólt magához:

— Holnap tizenkét órakor szabad lesz s két milliót kell számára kifizetnem. Ha ezt megteszem, tönkreteszem magamat.

Tizenöt év múlva milliói voltak, de a szerencsétlen börzespekulációk majdnem a tönk szélére juttatták.

— Átkozott fogadás! — kiáltott föl a bankár. Miért is nem halt meg ez az ember! Alig negyvenöt éves. Neki kell juttatnom vagyonom utolsó maradékát, visszanyeri szabad-

pénzügyminiszter megbízásából Granzenstein Béla államtitkár fogadta és kalauzolta őket. Az előkelő vendégek megtekintették az állami vasműveket, a mely ágyúcsövek készítésével is foglalkozik.

Visszaszívott vereség.

(Sajtóhiba az orosz táviratokban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

Tegnap, késő éjszaka az a váratlan hír érkezett orosz forrásból, hogy a japánokat, akik hétfőn heves támadást intéztek Port-Arthur ellen, teljesen visszaverték s az ostromnál az egész harmadik japán hadtest megsemmisült. A távirat szerint az oroszok két hajóhada Port-Arthurban egyesült s nagy tengeri ütközetben a japánok négy nagy hajóját elsüllyesztette.

Hogy ez a két esemény valószínűtlen, mindjárt az első pillanatban látszott. Ma azonban maga az orosz hivatalos távirati ügynökség jelenti, hogy a nagy japán vereségről szóló tudósításba távirati hiba csúszott, mert nem a harmadik japán hadsereg semmisült meg, hanem csak a Port-Arthur alatt harcoló japán hadsereg egy harmad része. A mi nagy különbség és ugyancsak leszallítja a kikürtölt „vereség” értékét. Ámbár az is lehetséges, hogy nem a japánok, hanem az oroszok kaptak ki és nem japán, hanem orosz hajók sülyedtek el.

Mai távirataink a következők:

Csifu, június 9. Kínai kereskedők, kik Port-Arthurt tegnap reggel az orosz hatóságok engedélyével 50 bárkán hagyták el és most ideérkeztek, különbözőket beszélnek, de abban megegyeznek, hogy négy mértföldnyire Port-Arthurtól négy nap óta ütközet folyik. Csak három nagyobb és több kisebb hajó van a kikötőben. Hogy mi lett a többi nagy hajóból, a kínaiak megmondani nem tudják. Azt jelentik még, hogy az összes erődök szenvedtek az ostromtól és a kikötő bejáratában utoljára letett aknáknak az utolsó vihartól felrobbantak.

Pétervár, június 9. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Itt azt hiszik, hogy a múlt éjjel közzétett liaojangi táviratban táviróhiba van és abban az, hogy: „miközben a harmadik japán hadsereg megsemmisült,” valószínűleg úgy veendő,

ságát, gazdag ember lesz s boldog, én meg koldulni járhatok és hallanom kell, amint majd mondani fogja: Onnek köszönhetem vagyonomat, engedje meg, hogy segíthessek önön. Nem, ez borzasztó! Egyetlen menekülés a tönkrejutás és a szegényen elől, ha elpusztítom ezt az embert.

Éjjel három óra volt. A házban mindenki aludt, óvatosan kisurrant, magához vette a házikó kulcsát, mely tizenöt év óta nem volt kezében. Künn hideg szeles-ido volt s szakadt az eső. A szél alatt szinte meggörnyedtek a fák. A házikó előtt megállott s hívta az őrt, de hangjára senki sem felelt. Az őt valószínűleg védett helyre huzódott a vihar elől.

— Ha végrehajtom is a gyilkosságot, senki sem fog engem gyanúsítani.

Belépett a kis előszobába s világosságot gyújtott. A pecsét, melylyel a belső szoba ajtaja le volt zárva, sértetlen maradt. A világosság fényénél észreverte, hogy benn a szobában egy kis mécses pislog. A fogoly az asztal mellett ül, háttal az ablak felé. Körülötte könyvek, iratok hevertek szana szét.

A fogoly meg se moccant, a tizenöt év megtanította a nagy nyugalomra. A bankár halkán kopegtatott, a fogoly alig észrevehetőleg megmozdult. A bankár óvatosan levette a pecsétet s megfordította a zárban a kulcsot. Csikorogva nyílt ki az ajtó, a bankár azt várta, hogy a

hogy: „miközben a japán hadsereg egy harmada megsemmisült.”

Csifu, június 9. Kínai jelentések szerint a port-arthuri külső erősségek nagy mértékben, a belsők csak könnyen rongálódtak meg. A városok épülete elpusztult. Az a hír, hogy csak három nagy hajó van Port-Arthurban, valószínűleg arra vonatkozik, hogy egyesek a külső kikötőben a Tigrisfark-félsziget mögött vannak. Az összes port-arthuri bárkákat kibéreltik a kínaiak tovaszállítására.

Csifu, június 9. Annyi bizonyos, hogy a japánok hétfőn döntő támadásra készültek a szárazföld felől Port-Arthur ellen. Egy bárka, amely Dalnyból három mértföldnyire délre tengerre szállt, Port-Arthur felől reggeli hét órától délutáni két óráig folytonos ágyudörgést hallott. Ugy látszik, hogy a japánok tegnap szárazföldön és vizen támadták meg Port-Arthurt. Mikor az oroszok ezt észrevették, hajórajt küldtek ki, hogy ütközetre vigyék a dolgot s megakadályozzák, hogy a japán hajók a szárazföldi haderővel együtt működjenek.

Tokió, június 9. Az oroszok mindent elkövetnek, hogy megakadályozzák a kínaiaknak Port-Arthurból való távozását, nehogy ezek katonai titkokat áruljanak el. Ugy hírlik, hogy sok kínait munkára kényszerítenek, de nem fizetik érte. A japánok a Jalu mellett lévő magaslatokat azokról a tisztekről nevezték el, a kik a jalui ütközetben kitüntették magukat. Ezek: Kigoichuyana, Haradeyma, Makisayema és Toyodayama.

Yokohama, június 9. Ujabb orosz csapatok vonulnak délfelé. A tokiói katonai körök azon a nézeten vannak, hogy az oroszoknak Port-Arthur felszabadítására irányuló törekvése megkésett. Erre a kincsaui csata előtt kellett volna gondolniok.

Niuesvang környékén az oroszok aknákat helyeztek el. Ott ötezer ember áll harcra készen. A tengerésztisztek remélik, hogy a Joshino páncélost kiemelik a tengerből. Az a ter, hogy a Hatouse-t is kiemeljék, kivihetetlen, mert hatvan fonal mélységben van a víz alatt. Legfőlebb az ágyukat menthetik ki.

A mikádó nagyszámu magasrangu katonatisztet nevezett ki. Tábornokok lettek: Okajawa, Hasegawa, Oshi, Kodama,

fogoly hangos kiáltással fog felugrani, de az meg se mozdult. Belépett.

Az asztalnál ült a fogoly, akinek alig volt már emberi formája. Mintha bőrrel bevont csontvázat ültettek volna az asztal mellé, amelynek fejét bozontos sűrű haj fődte. Arcszíne viasz-sárga volt, karjai félelmetes hosszúknak tűntek fel. Az asztalra hajóva aludt s mellette te-leirt papírszeletek hevertek.

— Szegény, sajnálatraméltó ember — szá-nakozott a bankár — nyugod an alszik s bizonyára a millióimról álmodik. Alig 61 benne a lélek s egy gyenge szorítás elég volna, hogy elpusztítsam s még az erőszak jeleit sem lehet-ne megállapítani. Meg kell azonban tudnom, vajjon mit ír.

Olvasni kezdte a papírszeletet:

Tizenöt éven át tanulmányoztam az emberi életet. Sem a külvilággal, sem az emberekkel nem érintkeztem, de könyvekből bódító bort ittam, éneket énekeltem, üztem a szarvast és vadkant s szerettem az asszonyokat. Mint lenge felhők vettek körül éjszaka ezek a gyönyörü női alakok, amelyeket versekben dicsőítetek meg postáik.

Ezekben a könyvekben eljutottam a Mont-blanc csucsáig, ahol készöntöttem a felkelő napot, amely megaranyozta este a hegyormokat. Láttam a haragos felhőket s a cikkázó villámokat.

Sétáltam a zöld mezőkön, gyönyörködtem

Nogi, admirálisok: Jamumoto és Togo ellentengernagyok, ellentengernagyok lettek Dewa, Uргу és Saitu.

London, június 9. A japán miniszterelnök a Standard tudósítója előtt kijelentette, hogy Japán a mostani háborúból nem számít területgyarapodásra. Oroszországtól azonban oly koncessziókat fog követelni, amelyekből hasznot fog húzni az összes nemzetek kereskedelme.

Pétervár, június 9. Wladiwosztokban óriási az inség. A városkapitány táviratozott a pénzügyminiszternek, hogy a lakosság száma az ostromállapot miatt félmillióra szállott alá.

Pétervár június 9. Tegnapelőtt Vafangcsu mellett csata volt, mely délután 1 órától estig tartott, a japánok kiűritették hadállásaikat, hatvan halottat és százötven sebesültevel visszavonultak. Az oroszoknak 17 halottjuk volt.

TÁVIRATOK.

A francia bíról kar.

Páris, június 9. Az ellenzéki lapok legkeményebben bírálják a bíról kar újjászervezésére vonatkozó törvényjavaslatot. Különösen azt a határozatot támadják, hogy mintegy 600 bírói állást eltörölnek, mert ez intézkedés végrehajtásával a bíról elmozdíthatatlanságát ideiglenesen felfüggesztik. Továbbá azt is kifogásolják, hogy nem a semmitűzőknek, hanem külön bizottságnak kell döntenie a bírók helyettesítéséről. A radikális lapok elégedetten nyilatkoznak, mert azt hiszik, hogy ezzel a törvényjavaslattal a bíról kart meg lehet tisztítani a klerikális és köztársasággellenes elemektől.

Pusztító vihar.

Le-Mans, június 9. A tegnapi délutáni zivatar Mamers község alsó részét majdnem teljesen elpusztította. A kárt több mint egy millió frankra becsülik. Négyezer személy hajléktalanná lett.

A király ordója.

(Mit jelent a török kitüntetés?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Fényes követség hozza királyunknak a török szultán ajándékát, a Chanedan-i Ali Osman-rend gyémántos jelvényét. Ez a legmagasabb rendjele az ottomán birodalomnak, amelyet eddig csak a császári hercegek, Vilmos német

a tenger végtelenségében, a városok élvezetéből is kivettem a részemet. Végtelen mélységig szálltam alá könyveikben, csodákat vittem véghez, gyilkoltam, városokat gyújtottam fel, új hitet terjesztettem s birodalmakat hódítottam meg. A tí könyveitek megtanított a bölcsességre. Amit évezredek igyekezete alatt sem ért el az emberi elme, én azt tizenöt év alatt megértem. Most megvettem könyveiteket, mert mindezeknél is többet tudok. Minden család hű ábránd! Bármily hatalmasak is vagytok, halál kérielhetetlenül söpör el benneteket, mint kis egereket.

Oktalanul, dőrén cselekszettek hamis uton jártok. Én nem akarok veletek közösségben élni. Hogy megmutassam, mennyire értéktelen az, amihez ti annyira kapaszkodtok, lemondok arról a két millióról, melytől egykor a boldogságom vártam s amelynek semmi értékét nem tulajdonítottok többé. Hogy jogomat elveszítsem, két órával a határidő előtt elmenekülök börtönömből.

A bankár meghatottan állott meg, letette az írást, megcsókolta az aggastyánt és sírva távozott.

Agyba feküdt s keserű zokogásban tört ki. Másnap rémült arccal tudatta az úr a bankárral, hogy a rab megszökött. A bankár fogta az írást s elzárta a pénzeszekrényébe.

császár és Edvárd angol király kaptak meg. Vilmos császár a szentföldi útja alkalmából a szultánál tett látogatásakor, Edvárd király pedig a koronázáskor kapta. Látnivaló, hogy a legkiváltságosabb alkalmakból ajándékozta ezt a rendjelet a szultán, amiből következik, hogy ezuttal is nagyon kiváló oka és alkalma lehet, hogy királyunkat vele kitünteti. Növeli a kitüntetés értékét és jelentőségét az a tény, hogy a rendjelet külön követség hozza a királynak, és hogy a külön követségnek egyik legmagasabb katonai méltóság lesz a vezetője.

Önmagától kínálkozik a feltevés, hogy e kitüntetés összefügg gróf Goluchovszki külügyminiszternek a delegációban tartott expozéjával. Tudvalevő, hogy a külügyminiszter feltűnően éles hangon szót Törökországról. Valósággal megfenyegette, sőt területi épségének veszélyeztetett érdekeire is figyelmeztette, ha nem hajtja végre sürgősen azokat a reformokat, amelyeket Oroszország és a mi monarchiánk a portával egyetértően megállapított és amelyek nélkül sohasem remélhető, hogy a rend Macedóniában egyhamar helyreálljon. A külügyminiszter szavai óriási feltűnést keltettek. A magyar delegációban felvilágosítást kértek a külügyminisztertől és egyenesen azt a kérdést intézték hozzá, nem tervez-e a mi diplomáciánk valami támadó akciót Törökországgal szemben, és nincsenek-e összefüggésben a külügyminiszter szavai a hadvezetőség óriási követeléseivel? Gróf Goluchovszki megnyugtatóan iparkodott a delegációt, hogy külügyi politikánknak eszé ágában sincs támadólag fellépni Törökországban. Az ő szavait a jó barátság őszinte érzelme sugalta és csak az volt a céljuk, hogy a szultánt a legkomolyabban figyelmeztessék, hogy hűtlen tanácsadók veszik körül, a kik nem az ottomán birodalom és a porta, hanem saját egyéni érdekükből befolyásolják a szultánt. Ő csak azt akarta, hogy a szultán megértse, hogy monarchiánkban jó barátot láthat, aki a szélsőségig is elmegy az ő érdekében, de ha kell, a saját maga érdekeit teljes nyomatékkal tudja és fogja is érvényesíteni.

Az olasz sajtó mohón kapott a külügyminiszter kijelentéseit és azt a hitet akarta Konstantinápolyban felébreszteni, hogy az osztrák-magyar monarchiának már Szalonikire faj a fogja. A török forradalmi sajtó felkapta ezt a gyanúsítást és éktelenül háborgott a monarchia ellen. A külföldi sajtó más organumaiban is jöttek az izgató, inszinuáló cikkek, amelyeknek célja nyilvánvalóan az volt, hogy a szultánt a monarchia ellen ingereljék.

A delegációk azonban még be sem fejezték üléseiket és a szultán már állást foglalt e hangulatokkal szemben. Elküldi legnagyobb rendjét Ferenc József királynak. Ha őszinte ez az elhatározás és egyelőre semmi ok sincs ellenkező feltevésre, úgy e kitüntetés a szultán részéről csak azt jelentheti, hogy megértette Goluchovszki szándékait, bizik a monarchia őszinte baráti érzelmeiben, és a komolyan adott tanácsot és figyelmeztetést komolyan és köszönettel fogadja. Az egész világ szemeláttára küldi tehát köszönetének és elismerésének külső jeleit a királynak.

Ha a kitüntetés nem őszinte elhatározás következése, és erre csak a mindig ravaszkodó és ármánykodó keleti diplomácia ismert gyanús fogásai adhatnák feltevést, úgy a szultán ajándéka vagy nem jelent semmit, vagy jelenti azt, ami pedig nagyon is sok, hogy a szultán fűtül a mi diplomáciánkra és megy a maga útján előre. A magas rendjellel port hint a szemünkbe, ravaszul eltereli a figyelmet a lényegtől és aztán megy szépen a maga útján, amint

eddig ment, és nem törődik se Goluchovszkival, se a monarchiával, se senkivel. Sőt úgy spekulál, hogy a Chanedan-i Ali Osman-rendjel még meg is védi őt esetleges további beavatkozásoktól.

De, ismételjük, ez csak a keleti diplomácia ismert ármányaiából folyó következtetés, és lehet, hogy a szultán tényleg nem akart mást, mint annak a nyilvános közlését, hogy a porta és a monarchia között semmi félreértés nincsen.

Magyar epizódok Karlsbadból.

(Előszó a humor érdekében. — Tótok huszár nadrágban, vagy a karlsbadi színművészet. — A németül írt magyar ujság. — A sonkás kocka legendája. — Bob herceg és a kopogós csárdás. — Franz és Kocsor Gergely. — Befejző méla akkord és a fenséges vendég.)

Karlsbad, június 9.

Sietek kijelenteni, hogy nem célozom Karlsbadot felfedezni, megtették ezt már előttem mások. Vizét s annak jó, de furcsa hatását sem akarom földicsérni, hanem feljegyeztem egy pár józú dolgot, amelynek cselekvő vagy szenvedő szereplői részben itt időző aradiak, részben más városban lakó magyar honfitársak voltak, kik e világfürdőben, dacára betegségüknek, nem vesztették el jó humorukat. Az igaz, hogy e humor néha önkéntelen volt, de magyar volt.

Kezdjük a színházon. Raul, a pozsonyi német színház volt igazgatója játszik itt társulatával pár hét óta. A napokban a „Drótos tot”-ot adták, természetesen német nyelven; ott ültünk a földszinten mi is aradiak s kíváncsiak voltunk, hogy játszik a német.

Az előjáték valahogy csak lement s itt semmi egyeben nem mosolyogtunk, mint azon, hogy trencsényi atyafiaink nemzeti viselet helyett, snájdig huszárnadrágban lejtették a kólót. Vörös vitézkötéses nadrágban voltak a Janók, ezzel úgy látszik, azt akarták jelezni, hogy magyarországi tótokról van szó.

A második felvonásban következik Mici belépője. Belibben a társulat, természetesen fitos orru, szubrettje, s elkezd énekelni. Mi csak halgatjuk, hallgatjuk néma megadással a hamis hangokat, a hátunk mögött azonban megszólal egy női hang magyarul — egy aradi nagykereskedő neje volt —:

— Szegény Tomcsányi, olyan jó színésznek, mint ő, meg kellett égnie s ez itten büntetlenül kornyikál a színpadon.

A józú megjegyzést teljes meglepéssel vettük tudomásul, s minden lokalpatriotizmus nélkül konstatáltuk, hogy e világfürdő színtársulata meg sem közelíti az aradit, nemkülönben konstatáltuk, hogy a magyar fordítás sokkal sikerültebb, mint az eredeti német szöveg. Ennyit a színművészetéről.

Mi aradiak rendszeresen együtt étkezünk és sétálunk is, nagyrészt velünk tölti szabad idejét a magyar származású Kelen Pista dr. is, ki jelenleg a fürdőhely egyik legkedvesebb orvosa s dacára, hogy még csak a legszebb korban levő fiatal ember, máris olyan keresettségnek örvend, hogy a legrégebb karlsbadi orvosok is megirigyelhetnék.

Velő ültünk a napokban az egyik vendéglőben. A doktor az egyik pincériánytól magyar ujságot kért. Rövid idő múlva megjelenik a leány a „Pester Lloyd”-dal a kezében.

— De édesem — mondja a doktor — én magyar lapok kértem.

A legnaivabb arccal válaszol erre a pisze orru cseh leány:

— Kérem, hisz ez magyar ujság, csak németül van írva.

Persze, hogy neki is igaza van, de azért mi mégis egy magyarul írott magyar ujságot akartunk.

A doktor különben, mint említettem, velünk étkezik, aradi pátienseivel. Ő még arra is felügyel, hogy az előirt érendet betartsuk. A napokban sonkás kocka is szerepelt az étlapon és egyik szenvedő társunk megkívánta azt, nabár a gyomra legfőljebb a tejben rizst bírja el. Megkérdezi az orvost, szabad-e azt ennie. Az

orvos rá néz, mosolyog és megadja az engedélyt.

— Pincér, egy sonkás kockát.

A pincér pár pillanat múlva visszatér és sajnálattal jelenti, hogy annyira össze van égve a tészta, hogy nem hozhatja be. Földünk azonban türelmetlenül közbe szól:

— Mindegy, hozzon olyant, amilyen van.

— Sajnálom kérem, de az állásomba kerül, ha azt kihozom és a főnököm meglátja.

Nem is evett a páciensünk sonkás kockát, s csak másnap tudtuk meg, hogy a doktor megengedi, hogy rendeljünk bármit, de közben mindjárt int is a pincérnek s akkor neki tilos a megrendelt ételt hozni.

Tegnapelőtt a városi parkban ültünk. Kék mándlis csizmás atyafiak haladnak el előttünk, megszólítottuk őket. Debrecen melletti pusztról valók voltak. Egy öreg anyóka is volt közöttük s a „kurkapelle“ épp egy újabb zeneszámot kezdett játszani. Kértem az anyókat, hát hogy tetszik neki a zene?

— Meg volnék én elégedve tisztelt ur, de hát kevés magyar nótát játszanak. Amióta itt vagyunk csak két magyar nótát játszottak, egy kopogóst és a Bob herceget.

— Hát néném, honnan ösmeri maga a Bob herceg nótáját? — kérdeztem.

— Már kérem, hogyne ösmerném, hisz táncolják is nálunk.

És mondják még, hogy nem művelődik a magyar parasztság.

Az itteni Kaiserbadban történt szintén egy mándlis atyafival. Beállított tegnap a hidegvíz-osztályba. A masszírozás után hideg lepedőbe göngyölték a magyart s a masszírozó, mielőtt eltávozott volna, szokás szerint megmondta a nevét, hogy ha szükség van rá, hát néven hívassa a vendég.

— Franz hívják engem, — mondja tört magyarsággal a masszírozó.

— Orvendek, — felel a mi magyarunk, az én nevem *Kocsor* Gergely, s közbe erősen meg-rázata a tuizott udvariassághoz nem szokott fürdőszolga kezét. Ilyen udvarias a magyar a német sógorral szemben.

És most egy méla akkordot befejezésül: Naphosszat a hegyeket másszuk, mászkálásunk közben az egyik hegytetőn egy bus magyar feliratot találtunk 1862-es dátummal, szól pedig az emlékirat a következőkép: „E helyt feledve but, feledve bánat pihenj, S' mig egy sóhajt hazádba nem repítisz, tovább ne menj!“

— Mi kötelességszerűen egy-egy sóhajt repítettünk Aradra, részben az általános sztrájk megszüntetése, részint a villamos és a vashíd megvalósulása érdekében.

Különben *Jenő* főherceg, a máltai lovagrend nagymestere, is itt időzik. Karlsbadban s a jelenleg itt tartózkodó 18 000 közönséges halandóval együtt issza a meleg forrás vizét, amelyre az egyik debreceni atyafi azt a megjegyzést tette, hogy ő biztosan tudja, miszerint azt alulról gőzzel melegítik. Mert hát huncut a német.

— k. —

MULATSÁGOK.

A Somogyi-iskola jünálisa.

— Az *Aradi Közlöny* tudóstírójától. —

Arad, június 9.

Somogyi Gyula dr. államilag segélyezett felsőbb leányiskolájának növendékei ma délután tartották meg a városligetben táncvizsgával egybekapcsolt jünálisukat. Egész délután szakadt az eső, de ez a kedves, pompás mulatságot egy cseppet sem zavarta, mert bent a nagyteremben folyt le a jünális és így odakint hullhatott az áldásthozó zápor úgy, amint neki tetszett.

A táncvizsga minden száma kitűnően sikerült s azokat a közönség sűrű tapsokkal honorálta. Majd megindult az általános tánc, amely ó hangulatban a késő éjszakába belenyúlt, a jünkor az iskola volt növendékei, a már nagy kisasszonyok is felhasználták a jó alkalmat, hogy kedélyesen mulassanak volt tanáraik és a meghívott előkelő társaság körében.

A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Assael Józsefné, Auszterveil Lajosné, Boros Vidáné, öz. Boros Beniné, dr. Borsos Béláné, Bölönyi Böláné, Binder Luciané, dr. Deák Sándorné, Donáthné, Erdélyi Ferencné, Feszler Károlyné, öz. Fenyves Ignácné, Fried Lajosné, dr. Fleischer Samuné, Flamm Lipótné, Freundné, Grimm Józsefné, Grünblatt Samuné, Halász Jenőné, Herzel Benátné, Hermann Károlyné, Hirschmanné, dr. Kovács Marcellné, Keller Izóné, Klein Lipótné, Kara Gy. né, Kilényi Jánosné, Kovács J. né, Kozmínszky L. né, Leopold Zsigmondné, Lilinberg S. né, dr. Mittler Izidorné, Montag Sándorné, Morgenstern Gyuláné, dr. Nemess Zsigmondné, dr. Pálmai Lajosné, Pollák Vilmosné, dr. Priegl Istvánné, Palágyi Ferencné, dr. Rosenberg Sándorné, Roth Samuné, Roth Henrikné, Reisz Mórné, Steiner Józsefné, dr. Steinitzer Pálné, öz. Sváby Pálné, dr. Somogyi Gyuláné, dr. Schusster Henrikné, öz. Schwarcz Mártonné, Salgó Pálné, Singer Gyuláné, Szenes Samuné, Szathmáry Jánosné, Szathmáry Mihályné, Szabó Józsefné, szücs Vilmosné, dr. Szondy Györgyné, Székely Salamonné, Szabó Albertné, Tenner Józsefné, dr. Vas Istvánné, dr. Vajda Istvánné, Vértés Henrikné, öz. Vertán Gyuláné, Weil Józsefné, Wallfisch Árminné, Weisz Józsefné, Werner Károlyné stb.

Leányok: Assael Gitti, Boros Zelma, Boros Emma, Binder nővérek, Bleier Piroksa, Braun Irénke (Kisjenő), Balla nővérek, Bölönyi Ilus, Deutsch Irma, Donáth Elza, Erdélyi Tiliika, Eckstein Etta, Frick Emilia, Friedmann Margit, Fleischer Ilonka, Flamm Józsa, Freund Julis, Friedman Irma, Guttmann Irma, Glück Irén, Grosz Terka, Halász Lilike, Hermann Hella, Hirschmann Böske, Joó Sárka, Kálmán Elza, Kara M. nci, Kilényi Ilma, Kovács Ilonka, Kovács Terike, Kozmínszky Margit, Klein Sári, Löwinger Ilonka, Leopold nővérek, Mittler Mancsi, Murády nővérek, Morgenstern Saci, dr. Novák Róza, Neuwelt nővérek, Neumann Böske, Priegl nővérek, Pálmay Lici, Pál Ilonka, Pöczl Médiike, Róth Margit, Róth nővérek, Rosenberg Eszti, Róth Mariska, Reusz nővérek, Steinitzer nővérek, Salgó Piroksa, Schwarcz Ilma, Scheiber Elza (Hölgoland), Singer Róza, Szathmáry Sata, Szathmáry Ilonka és Erzsike, Szenes nővérek, Szabó nővérek, Szücs Jolán, Szondy Irén, Sztójka Anna, Tenner Erzi, Tenner Aranka, Vas Gizella, Vajda Olga és Marietta, Vertán nővérek, Verzár Margit, Wallfisch Irén, Weisz Jolánka, Werner nővérek, Wally Nusi, Zádor Erzi, Zikó Lenke stb.

Ítélethirdetés előtt.

(A tizenhármass bizottság büntpöre.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, június 9.

A vasuti sztrájkbizottság bünperében a budapesti törvényszék előtt a tárgyalás mai, hatodik napján a védők terjesztették elő folytatólag a védelmet. A zsufolásig megtelt tereben figyelemmel, de izgatottan hallgatták az elhangzott beszédeket s az elnöknek a közönséget nem egyszer kellett figyelmeztetni, hogy csendesen viselkedjék.

A pörbeszédet késő este fejezték be s most már *ítélethirdetésre* kerül a sor. Lehet, hogy a törvényszék már *holnap* kihirdeti az ítéletet, de annak is hire jár, hogy a kihirdetés szombatn reggel történik meg.

Ma az ügyvédek közül elsőnek *Gaál Jenő*, *Kósa* Lajos védője szólalt fel.

(Gaál Jenő dr.)

A kir. ügyész ur — így kezdte védőbeszédét — fájdalmas szívvél emelt vádat. Nem is lehet az másként, mert az emberek alkotta törvények kaosza fölé emelkedik egy másik törvény, amelyet nem készített emberi elme, hanem az egyes lélekigazságot megismerő isten alkotta törvénye az élő lelkiismeret szava. Ez ébreszt fájdalmat még abban is, kinék hivatása a bünt megtorolni, de nem a szenvedélyek minden iskoláján keresztül vinni a férfiakat, akik becsületes szívük minden dobbanását egy szent és igaz ügynek szentelték, a melynek hiszem, nem utolsó felvonása ez a bírói tárgyalás.

Azért hiszi ezt, mert a vasutasok mozgalma 40.000 családos ember kenyérgkérdése, mely egy decannium óta zörgeti az állam kapuját. Csontos munkás kezek halk kopogással, illedelmesen, tisztelettudóan minden évben elhozták szépen megírt folyamodványukat, a minden vasutas álmaiban megjelenő memorandumot, de a válasz ismert közhely volt: megfogják fontolni, át fogják tanulmányozni.

Negyvenezer munkás kéz szelid kopogtatása is hangos, ezt meg kellett volna hallani a kapun belől is, hol évről-évre tárgyalnak az állam millióiról, a vasutasoknak azonban ezen kincsből helyzetük javítására nem jutott semmi. Pedig e szorgos munkás sereg nem inproductív egyenruhas eleme a hazának, mint anynyi más, mert aki figyelemmel kíséri az államháztartás kimutatásait, az látja, hogy minden hónapban legalább 2 millió korona fölösleget szállít a M. A. V. az állam kasszájába, e fölöslegek tüntették el a magyar állam budgetjéből a deficitet, de a milliókból egy fillér sem jutott azoknak helyzete javítására, kik reggeltől estig, betűt szántva, vagy mozdonyt vezetve, avagy milliók testi épségének őrt állásával vigyáztak a száguldó vonatokra, es ben, hóban, forróságban és hideg téiben egyaránt.

S amikor végre elérkezett a pillanat, amikor sóvárgó lelkük vágyódását befutotta a remény egy sugara, amikor végre legalább becsédjüket meghallgatták, terveikkel foglalkoztak, akkor valaki szerencsétlen gondolattal ráütött a 40.000 összetett kézre, ráütött akkor, a mikor e kezek összekulcsolva kenyeret kértek.

Nos ez ütéstől megdermedt az a 40.000 kéz, nem hajlott az ujj a toll percegésére, a sujtó fájdalomtól nem birta tartani a jelző piros zászlót, nem birta megnyomni az indulást jelző gőzszípót. Nem ők szüntették meg a munkát, hanem mikor önalkotott legális szerveiket, érdekeik békés szószóloít börtönre vetették, a mikor még a gyülekezeten elhangzott szót is beléjük fojtotta a tiltó parancs, akkor meghalt az akarat s a csontos, kopogató munkáskezek az ütéstől talán ökölbe zsugorodva, megszüntek munkálkodni, — kiűtött a sztrájk.

Nem szitotta senki, nem rendelte meg senki, de bekövetkezett, mint ahogyan kifröccsen, magasra szökik a vér, ha elevenbe vág a kés. Ezért ne nevezze senki sztrájkbizottságnak e tizenhárom férfit, kik a békeség jegyében indultak utnak s mint bünbe esett vádlottak érkeztek vissza.

De kellett, hogy így történjen. Kellott ez a pör, hogy lássa a világ a vasutasok igazait, s kellott ez a vád is, hogy összedőljön, mert szilárd talaj nincsen, hiszen — ugymond — a mi részünkön van a törvény, erre klasszikus tanum van, Csemegi Károly, a büntető törvénykönyv halhatatlan szerzője. Ő mondotta ki, hogy hivatali büncelekmény csak akkor követhető el, ha a csalekvés az állam szuverén hatalmának meghiusítása. Mert mintegy találó példában mondja a codex szerzője: Községi bíró, aki kétségkívül közhivatalnok, ha a község buzáját hűtlenül kezeli, azért megbüntethető, de nem mint hivatali büntett elkövetője, mert ő ekkor a község fiskális érdekeit képviseli, amint a vasutas is, amikor fuvaroz.

Kifejti ezután a vád jogi részének tarthatatlanságát, a felbujtás lehetetlenségét, s azzal végzi, hogy az ítélet nemcsak felmentő, hanem felszabadító is legyen, az elnyomott, elnémitott becsületes vasutasok önzetlenségének, igazainak bizonyítéka.

(Landler Jenő dr.)

A szünet után *Landler* Jenő dr., *Jeanovics* Miklós védője állott fel szólásra. Az a jog — ugymond — melynek védelmére védence szögödött, az élethez, a kenyérhez való jog. Nagy okok kellett ahhoz, hogy ezek a kötelességtudásban mindenkor előjáró férfiak arra a lépésre ragadtassák magukat, amely miatt a vádlottak padján ülnek.

Vázolta ezután a vasutasok fizetésrendezési mozgalmát, elejétől fogva, s ennek során kimutatni iparkodik, hogy a vasutasok nem az állam tisztviselői, hanem az állam egy nyereszkesedési, vagy — mondjuk — közgazdasági vállalkozásának alkalmazottai, annak is mostoha gyermekei, akik hosszú évek során át hiába kérték a megélhetés föltételeit. Jogukat is lassacskán elkobozták, s nem maradt egyebük, mint a gyülekezés, a kérvényezés

joga. Instanciákra jártak, kértek, könyörögtek, s a vége az lett, hogy elébük terjesztettek egy olyan fizetésrendezési javaslatot, amely a falatot is kiakarta venni a szájból. Csoda-e, ha ilyen körülmények között a reménnyel együtt kialudt a gőzgépeken a tűz s lehanyatlott a munkához szokott kar?

A mi specialiter az ő védencét illeti, soha sem izgatott, senkit föl nem bujtott, kötelességét nem szegte, s ha tette volna, sem büntethető, mert nem köztisztviselő. Kéri a felmentését.

(Az utolsó perbeszédék.)

Benedek János orsz. képviselő, *Turchányi* védője igen hosszasan beszélt és alapos érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy védencét a sztrájk előidézésében bűn nem terheli.

Utána *Pollacsek* Sándor dr., *Breuer* Ferenc védője adta elő a védelmet, mire elnök a tárgyalást d. u. 3 órakor felfüggesztette.

D. u. 4 órakor folytatták a perbeszédet, a mikor *Lengyel* Zoltán és *Miklós* Gyula dr. védők kerültek sorra.

Az ítéletet valószínűleg holnap fogják kihirdetni.

A vő és az após válópöre.

(A Lipótváros szennázatióból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 9.

Budapestnek azokban a köreiben, ahol az emberek pletykát vetnek és pletykát aratnak, legujabban a következő szennázó képezi a beszélgetés tárgyát.

L. K. VII. kerületi dúsgazdag gyárosnak a fia, *L. J.*, aki szintén gyáros, néhány hónap előtt megunta a feleségét, akit a szülei beleegyezése nélkül, szegény sorból vezetett oltár elé. A gyáros azután ráunt és szabadulni akart tőle. Az asszony azonban hü, okos nő volt, aki nem vette észre férje okvetetlenkedéseit, sőt azt is vértanúi türelemmel tűrte, hogy az ura egy szőke színésznőnek hódoljon. A fitos orru művésznő a Vigszínház tagja és csodálatos bájjal játsza az intrikus női főszerpeket. Játszotta egyszer tulajdon direktorával szemben is.

L. J., a férj, dult-fult dühében és addig ingerelte a feleségét, míg a szegény asszony elvesztette a türelmét és heves jeleneteket rendezett a puha, elegáns lakás diszkrét hálószobájában. Ezt várta a férj, orvost hivatott és hidegvizgyógyintézetbe akarta küldeni a ház asszonyát, azzal a szerény szándékkal, hogy soha se lássa viszont.

Az asszony észrevette a csapdát, nem kiabált, nem idegeskedett többé. Mosolyogva tűrte a férje inzultusát. Barátságot kötött azonban a férj egyik barátjával, egy szőke, szép bajszú fiatalemberrel, a kivel folyton azon törték a fejüket, mikép kellemetlenkedhetnének *L. J.* urnak, a férjnek.

L. J. a dolgoknak ezen a fordulán ismét csak örvendeni tudott. Magándetektiveket küldött a felesége és a barátja után, a kinek sikerült is a párt együtt megcsipni egyik cukrászdában. A magándetektív telefonált a férjnek, a ki öt perc múlva a könyvelője kíséretében megjelent a cukrászdában.

— Asszonyom, — mondta *L. J.* ur diszkrét mosolylyal — tetten értem. Ég önnel!

Az asszony és a szőke lovag elsápadtak és mikor ónagysága hazatért a liget melletti lakására, azt teljesen üresen találta. Egy szálíg kihordatott a férj mindent, csak egyetlen kréta-felírást hagyott meg az ajtón: „Isten hozta!”

Szegény asszony, egy szoknyában, pénz, lakás és férj nélkül maradt. Nagyon kétségbe volt esve, becsapta az utolsó aranygyűrűjét és elindult felkutatni a férjét, akiről azt hallotta,

hogy Abbáziában piheni ki a házasság fáradalmait. Vonatra ült, elment Abbáziába, egyenesen a férjének a szállóbeli lakására. Itt leült és várt. Tíz perc múlva egy fátyolos hölgy jelent meg a szobában és azt mondta *L. J.*-nének, hogy az apósa kéri, hogy hagyja el a fürdőhelyet, különben botrány lesz.

— Ah, az apósom is itt van? — mondta *L. J.* né — még pedig egy fátyolos hölgygyel, a felesége nélkül! Ez érdekes! Mondja meg kérem az apósomnak, hogy nem megyek el, innen, nem félek botránytól!

Pedig botrány lett az ügyből. A férj végre is megunta a felesége üldözéseit és egy kávéházban nyilvánosan leszidta. Jelen volt az após is, a fátyolos hölgy is, kiabáltak, veszekedtek, úgy, hogy másnap még a cápák is erről a botrányról beszélgettek Abbáziában.

A botrányt megtudta *L. K.* né, az anyós, aki nyugodtan sétált a pesti korzón, amikor tudtára adták, hogy az öreg egy fátyolos hölgygyel „üdül” Abbáziában. Először elakart ájulni, majd később összeszedte magát és beadta a válópört a férje ellen.

Beavatottak azt mondják, hogy az öreg ur nem nagyon haragszik a feleségére ezért az elhatározásáért, sőt mióta szalmaözvegy lett a fiával együtt künn vannak Osbudavárában és úgy bíznak, hogy nemsokára újra kénytelenek lesznek megházasodni.

Döntés a Sulkovszky-Tagányi ügyben Az árvaszék ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Széltiben-hosszában ismeretes egész Aradon az a háborúság, amit a *Sulkovszky* hercegi család már hosszú ideje folytat a *Tagányi*-családdal. Ebből a pikáns háttérű harcból az egyik legérdekesebb rész ma dőlt el az Arad városi árvaszék előtt. Mikor ugyanis az ifju *Sulkovszky* hercegnő elhagyta férjét, *Tagányi* Sándor dr., keresetet indított az árvaszék előtt aziránt, hogy akkor még alig két éves gyermekét ne az apja, hanem az ő gondjaira bizzák. Mindenki tudja, hogy ennek a keresetnek anyagi vonatkozása háttére van, de ezenkívül is érdekessé tette a per eldőlését a két család között folyó, szinte késhegyig menő harc.

A perben résztvettek az ország legkiválóbb jogi kapacitásai is. Számptalan tárgyalás, és ezernyi érdekes fordulat után végre ma hozta meg az aradi árvaszék az ítéletet afölött, hogy kié legyen a gyermek hét éves koráig, amikor a törvény szerint ugyis *Tagányi* Sándor dr. gondozása alá kerülne.

(Az ítélet rendelkező része.)

Amint meg is írtuk, kedden volt a gyermek birnatása körül folyó perben az utolsó tárgyalás. Az eddigi tárgyalásokon *Sulkovszky* hercegnő *Tabakovits* György dr. aradi és *Pelónyi* Géza budapesti üyvéd, *Tagányi* Sándor dr. *Steinhardt* Mór dr. aradi és *Pollacsek* Sándor dr. budapesti ügyvédek képviselték. A keddi tárgyalás tulajdonképen csak formális volt; az árvaszék teljes ülésén csupán azt határozták, hogy a hercegnő anyjának egy levelet hitelesítik közjegyző által. Az ítélet már akkor körülbelül készen volt, csupán a teljes ülésnek kellett bemutatni határozathozatal végett.

Ma délelőtt az árvaszék ismét teljes ülést tartott *Institoris* Kálmán kir. tanácsos polgár-

mester elnöklése alatt. Az ülésen min-tenek-előtt bemutatták a most már közjegyzőleg hitelesített levelet, amelyeket az aktákhoz csatoltak. Ezután *Joó* Béla árvaszéki ülnök referálta az ügy előzményeit, amelyeknek meghallgatása után az árvaszék meghozta az ítéletet, illetve elfogadta teljes szövegében a *Joó* Béla által fogalmazott ítéletet.

Eszerint az árvaszék az 1900. november 18-ikán született gyermeket, *Tagányi* Sándor, *József*, *Mária*, *István*, *György*, *Zoltán*, *Idát*, (ez a fiúcska teljes neve), hétéves koráig is apjának, *Tagányi Sándor dr.-nak* itéli oda, akit egyszermind felment a nejeének fizetendő háromszáz korona havi tartásáij megfizetése alól.

Az ítéletet egyhangulag hozták meg, s elrendelték annak sürgős kiadványozását.

(Az indokok.)

A terjedelmesen és részletesen megokolt ítélet indokolásában napfényre kerülnek olyan dolgok is, amelyekre eddig a beavatottakon kívül senki sem tudott, s amelyek elég szenzációsak ahhoz, hogy részletesebben ismertessük őket. Az indokok főleg a *Tagányi*-család szolgaszemélyzetének a pör folyamán tett vallomásaira és magának a hercegnő anyjának beismert tanúságtételére támaszkodik.

Ezeknek alapján mindenekelőtt azt konstatálja az ítélet, hogy az anya nem képes a gyermeket oly bánásmódban részesíteni, hogy a kis fiu felnevelését az árvaszék biztosítottának láthassa, ha neki itéli a kisdedet. Ennek bizonyosságául felhozza a perbeli vallomások során megállapított tényállás következő részleteit.

Tagányi Sándorné indulatos természetét annyira nem tudja fékezni, hogy két és fél éves gyermekét több ízben megverte. Megtörtént az is, hogy összeveszett, sőt összeverekedett a kis fiu dajkáival, és miután azt alaposan megtépázta, a természetszerűleg feldühösödött asszony gondjaira bízta a gyermeket. Másizben teljes erejéből az ágyba vágta a kisdedet e szavak kíséretében:

— *Atkozott fattyu! Csak ez dögölne meg, hogy megszabadulnék a magyar kutyától!* (Igy olvasható szó szerint az irományokban.)

A gyermek — mondja az ítélet — születésétől fogva nélkülözte az igazi anyát, mert anyja állandóan kutyákat, macskákat és papagályokat tartott maga körül és ezekre pazarolta minden szeretetét. Szerető és gondos anya nem lehet az, aki két és fél éves kis gyermekét megveri, azt kölyöknek nevezi, idejét távol tölti tőle, és aki saját magzatának testi épségét veszélyezteti.

Felhozza még az indokolás, hogy *Tagányi* Sándorné egy esztendeig távol volt gyermekétől, anélkül, hogy azt látni kívánta volna. Emellett arra törekedett, hogy ne tanuljon meg egy szót sem a kis fiu anyanyelvéből. A gyermek csupán magyarul beszél; anyja és környezete pedig csupán németül. El sem képzelhető tehát, miután a megértés lehetősége, illetve az érintkezés közvetlensége ki van zárva, hogy az anya és gyermeke között melegebb viszony állhasson fenn.

Végső indokul azt említi az ítélet, hogy *Tagányi* Sándorné határozottan magyarellenes érzelmű. Ezt bizonyítja az is, hogy noha magyar állampolgárságát férjétől való elválása után megtarthatta volna, mégis emancipálta magát a magyar állampolgári kötelekből, hogy osztrák állampolgári jogot szerezzen. Emellett szól az is, hogy a hercegnő állandóan Magyarországon kívül tölti idejét, a magyar nyelvet nem igyekezett elsajátítani és négy évi házassága alatt mindig a magyarság iránt érzett legnagyobb ellenszenvének adott kifejezést.

Igy tehát nincs kizárva, sőt valószínű az, hogy amennyiben ő kapná meg a gyermeket, annak lelkébe belecsepegtetné a hazája és nemzete iránti gyűlöletet. Magyar árvaszék pedig nem járulhat hozzá, — mondja az ítélet, — hogy a gyermek, aki magyar állampolgár, ilyen kezekbe kerüljön.

Ez az ítélet indokolása. Ugy hirdik azonban, hogy a hercegnő nem fog belenyugodni a döntésbe, és a *belügyminiszternél* keres jogorvoslást ellene.

Az aradi román lap a népoktatási törvényjavaslatról.

(Ujabb deputáció a „császár“-hoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Az aradi *Tribuna* a népiskolai reformjavaslatban merényletet lát a román nemzetiség faji jeleire ellen, amelynek csak az lehet a következménye, hogy egy egységes táborban fogja összetömöríteni az összes románokat. Az említett lap erről vehemens vezércikket ír, melynek markánsabb részei a következők:

Ne beszéljen nekünk a kormány állami egységes állami tekintetekről, mert hasonló tekintetek, amelyek nyelvünknek, létezésünknek feláldozását követelnék, nem léteznek, mert *ha léteznének, akkor nekünk teljes erővel küzdenünk kellene még az állam ellen is.* Mi azonban jól tudjuk, hogy *Berzeviczy* urnak ezen frázisai csak arra valók, hogy a világot elaltassák és hogy minket oly elvek tekintélyével megfélemlítsen, amelyeket úgy mint mi, senki annyira tiszteletben nem tart, de a melyekből egy gondolat nélküli miniszter fegyvereket akar kovácsolni rejtett célok elérésére, amelyek azonban semmi viszonyban sincsenek az állammal és annak érdekeivel.

A román egyház a metropolita útján kimondta *ünnepélyes óvását* a javaslat ellen. Ezen óvással, legalább amennyire bennünket érdekel, a javaslatnak sorsát megpecsételtnek kell tekintenünk. A *kormányra nézve is csak a mi szavunk lehet a döntő szó*, mert minket érint ezen javaslat és nem *Vészt*, meg basonló embereket, akiket a miniszter sergestől az ankéttárgyalásaira meghívni jónak látott.

A román metropolitának ezen ügyben kimondott szavai, hazánk román népének szavai voltak. Ezt higgye el a miniszter ur és ne várja be a bizonyítékokat, amelyek csak népük tömegeit főlháborgatná, amiből épen ő nem fog hasznot húzni.

Reméljük, hogy a kormány idejekorán fel fogja ismerni kísérletezéseinek veszélyét és előnyt ad a békének, az egyetértésnek, és az országot bántalmazó bajokhoz nem fogja hozzáfűzni még ezt a legnagyobbat is: a nemzeti meghasonlást. Reméljük, hogy a kormány saját felelősségével számolni fog, és mint az országnak és nem a magyar sovinizmusnak kormánya fog cselekedni, mert az országot nem alkotja egy *Bekics*, vagy egy *Jancsó Benedek*, akiknek fantáziái elvégre is senkinek sem ártanak. Ezt reméljük és e tekintetbeni megnyugtatót elvárjuk, még mielőtt azon mély hullámok mozgásba jönnek, ameddig agreszív intencióinak hire elterjedt.

Egy másik helyen a „*Tribuna*“ már mint *elhatározott tény* említi meg a *püspöki karnak* a „*császárnál*“ *teendő óvását* a javaslat ellen, mely alkalommal — szerinte — a küldöttség hivatkozni fog arra, hogy a románok mindig hűséges fiai voltak a trónnak, akkor is, amidőn a mostani sovinizták ősei Debrecenben az uralkodó házat detronizálták. — Azután extázisban azt mondja: „Semmi körülmények között legyőzteni nem engedjük magunkat.“

A lovasut megváltása.

(Párbeszéd a zöld bárkából.)

Arad, június 9.

A *kocsis*: (az egyik kitérőnél ujságot olvas és közben a kalauzzal cseveg.) Hát megváltják ezt a lovasutat is!

A *kalauz*: Meg. Bennünket meg el fognak bocsájtani. De ami azt illeti, majd alkalmaznak a motorosnál. Higgye el, valóságos megváltás lesz ez a megváltás!

A *kocsis*: Könnyű magának! De mit szóljak én, meg a lovak? Látja, nincs a teremtésben vesztes, csak én, nincs árva más, csak az én két lovam. Mikor a lovasut szerződtetett, azt hittem, hogy világeletemben itt fogok álmodozni a bakon és holtom napjáig fujni fogom a kürtöt, mint a sákingeni trombitás. És most beüt a menykő. Hogy a menykő üssön bele!

A *kalauz*: Csak ne káromkodjék! Magának, meg a lovainak biztosítva van a megélhetése. A lovak virsliben fognak érvényesülni, maga meg elmehet kardalosnak a színházba, nem is szólván arról, hogy aki úgy kezeli a kürtöt, mint maga, azt a zenekarban is szívesen látják! De mit csinál szegény Mándy Lajos? Erre feleljen!

A *kocsis*: (meghatva.) Lássá, erről nem is gondolkodtam! (Könyezik.) Istenkém, ha meggondolom, hogy mi lesz azzal a szegény emberrel, akkor sirnom muszáj!

A *kalauz*: Hát még az ujságírók! Szegények! Kin fognak azok lovagolni, ha nem lesz lovasut? Elfacsarodik a szívem, ha eszembe jutnak! (Zokog.) Eközben megérkezik a másik lovasut, amelyek lovai méltóságteljesen vándorognak. A kocsis „Az asszony ingatag“ kezdetű dalt kürtöli.

Az *első kocsis*: Magának még kedve van zenélni? Pláne ilyen vig nótát? Szerencsétlen ember, hát még nem gondolkozott róla, hogy mi lesz Mándyval, ha megváltják a lovonatot!

A *második kocsis* (elszomorodik): No né! Jó volna gyűjtést indítani!

A *kalauz*: Indítani, indítani! Hát tudunk mi egyáltalában indítani?! Pedig a nép már türelmetlenkedik, hogy induljunk, mert a vonat két óra múlva már megy Pest felé! Hé, János, szálljon csak le és lökje előre azt a lovat!

Az *első kocsis*)
A *második kocsis*) leszállanak és meglövik a lovakat.

Tizenhét sikertelen kísérlet után a lovakon némi mozgás észlelhető. A kocsisok felugranak a bakra és a lovak közé csapnak. Amíg a kocsik eltávolodnak egymástól, a következő párbeszéd folyik le közöttük:

Az *első kocsis*: Engem úgy meghatott a dolog, hogy ezentúl csak a Beethoven gyászindulóját fogom fujni. (Egy urhoz, aki közvetlenül a lovak orra előtt ment át a sinen): Hé, öreg ur, jöjjön vissza, mert elgázolják a lovak.

A *második kocsis*: En meg azt trombitálom, hogy: Ne sirj, ne sirj Mándy Lajos! Jó?

Az *első kocsis*: Jó. (Elgondolkozik, és hosszasan hallgat. Ot peronyi haladás múlva kezét nyújt a második kocsisnak). Maga derék ember, Mihály!

Kezet fognak, és elérékenyedve néznek egymásra. Végre kényelenek elengedni az egymás kezét.

Az *első kocsis*: (A lovak közé csap.) Gyű, a megváltódat!

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: *Katinka grófnő*, operetta. Szamosi Elza vendégfelleptével.

Szombat: *Suhanc*, operetta. Szamosi Elza vendégfelleptével.

* Szamosi Elza első fellépte. Egészen új jelenség a művészetben Szamosi Elza, alig egy éve, hogy feltűnt, de ezalatt az egy év alatt bámulatos karriert csinált, amely csak a kivételes talentumoknak adatik meg. Jóformán mint kezdő szerződött a Király színházhoz, de aztán csakhamar vállaira kapta a hir, tüneményes hangja elragadta a fővárosi közönséget s rövid idő alatt úgy ünnepezték, mint a magyar színiélet új csillagát. Később a konkurrencia is versenyezni kezdett érte, *Küry Klára* távozásával ő lett a Népszínház primadonnája, azonban innét is elszerződött az ének klasszikus otthona, az Opera, melynek vezetője felismerte a benne rejlő nagy értéket és sietett magához ragadni azt. Szamosi Elza holnap egyik legjobb szerepét játsza el aradi nyári színpadon, a *Katinka grófnő*, melyben a Népszínháznál legszebb sikereit aratta. Pártnerai: Zilahyné, Polgár, Bónis, stb. lesznek.

* A szegedi színház jövője. Szegeden most kerül döntésre az a kérdés, hogy mi történjék a szegedi színházzal, ha ez év őszén lejár a színiigazgatóval kötött szerződés. A törvényhatóság előtt fekszik már *Fillich Kálmán*nak az az indítványa, hogy a város ezentúl a színházat nyílt árverésen adja bérbé, ugyint az új szegedi vígadót, vagy a pantiika földeket. Ezzel szemben áll a színiügyi bizottságnak az a javaslata, hogy a színház kiadásánál jövőben is az eddigi eljárást kövessék. Egy harmadik indítványt most *Szollény Nándor* törvényhatósági bizottsági tag adott be, mintegy közvetítőül a másik kettő között. Bérbeszédet nem indítványoz, de reformokat igen, ezeknek részletesebb megbeszélését egy nagy ad hoc bizottságra óhajtván bízni, mely a hatóság és a társadalom tagjaiból alakulna.

* Polgár Károly színiigazgató. Az Országos Színi-egyesület tegnapi tanácsülésén Polgár Károlynak, a vidéki színiélet egyik legtehetségesebb tagjának egyhangulag megszavazta a színiigazgatói engedélyt. A jelenvolt tanácsosok felszólalásában kiemelték Polgár arravalóságát és hivatottságát és örömmel adták meg a koncessziót részére. Az új igazgató máris szervezi elsőrangú társulatát, hogy működését szep-temberben akadálytalanul megkezdhesse.

A szultán szerelmes leányai.

(Pikantériák a török fővárosból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Nagyon burkoltan, nevek nélkül hire ment már a Jldiz-kioszk pikantériáinak, melyek házasságtörésekkel párosulva, izgalomban tartják a török szultán fővárosát. Erről most a következő érdekes dolgokat jelentik Konstantinápolyból:

Nagy feltűnést keltett *Kemal Eddin* basa letartóztatása. *Kemal Eddin* basa, aki *Ozman* basa táhornok fia, előkelő szerepet játszott a török birodalomban, mert az a szerencse érte, hogy meghódította *Abdul Hamid* szultán leányának, *Naimeh* szultánának a szívét s a nagyur feleségül adta gyermekét a fiatal főurhoz. Letartóztatása tehát mindenképen nagy esemény volt.

A beavatatlank eleintén azt hitték, hogy *Kemal Eddin* basa összeesküvést szőtt a szultán ellen, ami elég sűrűn gyakorolt sport a szép Konstantinápolyban. Ez a föltevés azonban csakhamar megdőlt; a basát sokkal súlyosabb bűn miatt tartóztatták le: házasságtörést követett el.

Házasságtörés rendkívül ritkán fordul elő a mohamedanoknál s ezt a legnagyobb elvetemültségnek tekintik. Régibb időkben halállal büntették a vétkezőt. Súlyosítja persze a basa bűnét az, hogy megcsalt felesége a szultán leánya és az, akivel megcsalta, szintén — szultánleány.

A szultán két legidősebb leánya *Ozman*

basa fiahoz ment feleségül. Közel a Jildiz-kioszk mellett, a tengerparton, pazarlással határos fényűzéssel berendezett palotában laknak. A legidősebb, aki jelenleg huszonnyolc éves és hat év óta van férjnél, egy rokonának, *Chadedjeh* szultánnak, *Murad* szultán leányának a szomszédságában lakik. Ez a Chadedjeh szultána valami szerény postahivatásokhoz, *Vasszed* beyhez ment feleségül. A házassága azonban nem volt boldog és az asszony minden szigorú őrizet ellenére alkalmat talált arra, hogy Kemal Eddin basával szerelmi viszonyt kössön.

Történt, miként hasonló házasságtörési drámákban megesik, hogy a boldogtalan Vasszed bey felfedezte a felesége szerelmes leveleit. A leveleket azután személyesen átadta a szultánnak, igazságszolgáltatást kérve a háza becsületének megrablója ellen. A szultán, aki hasonló esetekben nem ismer tréfát, azonnal börtönbe vetette a vejét. Állítólag a Jildiz-kioszk valamelyik sötét tömlőcében van elzárva, ahonnan nem egyhamar szabadul ki, minthogy a szultán nem hajlandó neki megbocsátani.

Ugyanakkor letartóztatták Naimah szultánának, vagyis Kemal Eddin basa feleségének házi orvosát, *Hakeh Chanassi* beyt, akit azzal vádolnak, hogy a férj parancsára megmérgezte brómkáliummal a szultánleányt.

HIREK.

Aradi fiú — amerikai lapszerkesztő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Néhány éve igen jól ismerték Aradon azt a fiatal embert, aki a *Belgráder K. és társa* cég irodájában könyvelősködött Jó modoru, eleven fiú volt, aki nagy lábon élt és nem sajnálta a pénzt, ha mulatságról volt szó.

Miután azonban a fizetése nem volt olyan nagy, hogy futotta volna a nagyuri passziókra, tehát nyakra-főre csinálta az adósságokat. Mikor azután már nyakig uszott a tartozásokban, a hitelt mindenfelé megtagadták tőle, és a hitelezők zaklatni kezdték.

A fiatal ember megunt a sok zaklatást, és egy szép napon angolosan bucsút mondva Aradnak, melegen távozott. Hogy hová, azt nem árulta el senkinek, még rokonságának sem, holott ez a rokonság Arad előkelőbb családjai közé tartozván, talán segíthetett volna rajta.

Miategy másfél esztendőig semmi hír sem hallatszott a tékozló fiuról. A rokonsága mármár magnyugodott, hogy a fiatal ember elveszett; a hitelezői őszintén megsiratták, és ezzel az ügy el volt intézve.

Hogy ez alatt az idő alatt mi történt a fiatal emberrel, hol és merre járt, ma sem tudja senki. A napokban azonban egy *Clevelandi* postabélyegzővel ellátott levél érkezett egyik aradi ismerőséhez, amelyben tudatja, hogy már hosszabb ideje kint van Amerikában. Eleinte rosszul ment a dolga, később azonban jó ötlete támadt, és tekintettel arra, hogy Clevelandban igen sok a magyar, megalapította odakünn az *első magyar királyi újságot*. Az eszme kitűnően bevált, úgy, hogy most az aradi fiatal ember tekintélyes jövedelemre tett szert a szerkesztése alatt álló újságból.

Itt jegyezzük meg, hogy Cleveland egy millió lakosának körülbelül öt százaléka magyar, és a környéken is igen sok magyar lakik. Clevelandban jelenik meg a legnagyobb amerikai magyar napilap, a *Szabadság* is.

— **A király elutazása.** Budapestről táviratozza tudósítónk: A király több heti tartózkodás után holnap, pénteken délután fél négy órakor a nyugoti pályaudvarból elutazik a fő-

városból. Az uralkodó egyenesen Schönbrunnba megy, a hol hosszabb ideig szándékozik maradni. Ő felsége ma korán reggel kelve, megtette rendes sétáját s 10 órakor általános kihallgatás adott. Az általános kihallgatásokat megelőzte az ujonnan kinevezett titkos tanácsosnak, *Klobucsár* Vilmos tábornagynak eskütétele. Az ünnepélyes aktusnál *Gulochowski* Agenor gróf külügyminiszter és *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagyi segédkeztek; az eskümintát *Jekel* Emil udvari- és miniszteri tanácsos olvasta fel. Ma délben utolsó diszörtségül az első honvédegyalozozred vonult fel a várba vig zeneszó mellett *Tomcsányi* Árpád cs. és kir. kamarás százados parancsnoksága és sippi *Rodiczky* Géza beosztott főhadnagy vezetése alatt. A királyi palota környékén óriási tömeg várta az őrségváltást és élvezettel hallgatta a honvédenekar ténzenéjét.

— **Megjutalmazott delegátusok.** Egyik fővárosi esti lap az alábbi politikai pikantériát közli: A delegációnak két nagy áldozata lesz. Az egyik *Szell* Kálmán, a másik *Szápáry* Gyula gróf. *Szell* Kálmán a *grófi rangnak* áldozza fel magát, nem a maga, hanem unokája számára, a ki már legközelebb *Szell*-re cseréli fel a *Bernrieder* nevet. Fiusítja-e *Szell* az unokáját, vagy királyi kegyelemmel háritják a grófságot az unokára: ma még nem tudjuk. A másik nevezetesség a *Szápáry* Gyula gróf *hercegi rangja*. A zöld herceg, így fogja őt nevezni *Kaas* Ivor báró. Mondják, hogy ezért a hercegségért igen nagyon viaskodott *Hederváry* gróf, a király személye körüli miniszter.

— **Frigyes főherceg Londonban.** Londonból táviratozzák: Az uralkodópár, *Frigyes* főherceg, a szász-köburg-góthai herceg, *Glücksburg* János herceg és *Beatrix* hercegnő tegnap este jelen voltak a Royal Covent Garden Operahouse „Mester-dalnokok” előadásán.

— **Medárd napja után.** Régóta nem volt egész Magyarországon olyan szárazság, mint az idén. *Aradmégyének* és környékének is bőven kijutott belőle és noha tegnap *Medárd* napjának éjjelén meg is eredt, és azóta folyton esik is a zápor, a szárazság által okozott károkon már ez sem segít. Miután azonban a közhit azt tartja, hogy ha *Medárd* napján esik, akkor negyven napig esős idő lesz: kilátásunk van reá, hogy jó ideig kénytelenek leszünk esernyővel járkalni. Bizonyára nem érdektelen most, hogy aktuális lett az eső emlegetése, az a kimutatás, amelyet az országos meteorológiai intézet állt ott össze az *arad-csanádi egyesült vasutak* alábbi vasuti átlomásán kilenc év alatt, 1892-től 1901-ig észlelt évenkénti átlagos csapadékmennyiségről. Az évi csapadék átlag milliméterekben a következő volt: *Aradon* 634,3, *Kisjenőn* 572,9, *Békés-Gyulán* és *Kétegyháza*n 575,9, *Apátfalván* 592,3, *Makón* 615,6, *Pécskán* 663,3, *Nagylakon* 698,3, *Tomcsden* és *Halmágy-Csucsón* 699,3, *Körösbányán* 735,3 és *Monyásán* 1146 milliméter.

— **A kötelező jogi doktorátus elejtése.** Félhivatalosan jelentik: Az egységes jogi szakoktatás reformjával kapcsolatosan az igazságügyi miniszteriumban szaktanácskozmányt tartottak az egységes ügyvédi és bírói vizsgálatról készült törvénytervezet ügyében. Főbb megállapodások, hogy az *ankét elejtette a kötelező doktorátust*. Ezenkívül kimondta, hogy az egységes képesítő vizsgát akárhányszor lehet ismételni. Sőt ezt a kedvezést kiterjesztik azokra is, akik a jelenlegi szabályzat értelmében másodszor is elbukván az ügyvédi vizsgán, többé nem vizsgázhatnak. Ezekről azonban még egy évi újabb gyakorlatot kívánnak. Az ügyvédi vizsga sikeres letétele után az új ügyvédet azonnal még nem veszik fel az ügyvédek névjegyzékébe, vagyis az illető önálló ügyvédi működést nem

folytathat, hanem ennek még két évi utógyakorlatot kell végeznie. Ezek az új ügyvédek mint ügyvédhelyettesek szerepelnek és úgy a felső bíróságok mint az esküdtbíróóságok előtt helyettesíthetik főnöküket. Vagyis a joggyakorlatot a mostani 3 évről felemelik 5 évre.

— **Bánffy** — a szegedi Lloyd tagja. A szegedi Lloyd-társulatnak tegnap óta előkelő tagja van. *Bánffy* Dezső bárót, Szeged első kerületének országgyűlési képviselőjét vette föl az egyesület választmánya tagjai sorába.

— **A jogügyi bizottság ülése.** Arad város jogügyi bizottsága több folyó ügy elintézése céljából holnap pénteken délután 4 órakor ülést tart a városháza tanácstermében.

— **A horvát egyezmény.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A horvát regnikoláris bizottság ma délután ülést tartott, a melyen végleges megállapodás jött létre. Az egyezséget még ma pontokba foglalták és jövő héten be fogják mutatni a bizottság teljes ülésének.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** A megyés püspök *Hoffmann* János csóka esperes-plébánost főesperessé, *Hönig* Péter csószteleki plébános tb. esperest a zombolyai egyházi kerület esperesévé és *Helz* Ferenc katalinfalvai plébánost a torontáli közepkerület esperesévé nevezte ki; továbbá *Rigó* Sándor felszentelt lelkész Józsefszállásra segédlelkészszé dispónálta.

— **Nemzeti ünnep Rácországban.** Zsivió király *Petár* Karagyorgyevity ... éljen főlseged a szerb királyi kor legvégső határáig! Hogy meddig tart ez a szerb királyokat specialiter megillető életkor, vajjon ki tudja azt Goszpodí pomiluj ... De minek most ilyen szomorú gondolatokkal háborgatni azt a remek nemzeti ünnepet, mely e hó 11-én tomboló örömmámorba sodorja Belgrád loyális lakosságát? A király — szegény Sasa, meghalt, — éljen a király: *Petár* király, akinek vitéz katonái szombaton este a belgrádi tiszti kaszinóban zártkörű táncmulatságot rendeznek, *Sándor* király legyikulásának évfordulóján, tombolával világpostával, és talán királygyilkossággal egybekötve; bárha a sikerültnek ígérkező táncmulatság, melynek érdekében a rendezőség nem kimélt se fáradságot, sem adósságot, egyelőre nem szorítkozik többre, csak arra, hogy mennél jobban kifejezze a szerb hadsereg tisztjeinek afőlötti örömét, hogy *Sándor* királyt, a feleségét és még többeket egy esztendőnek előtte vitézül eltehették láb alól. A belgrádi tiszti kaszinó ablakai szombaton éjszaka világítani fognak. A szerb arisztokrácia jelenvoltjai okvetlenül résztvesznek ebben a mulatságban. A fényes ablakok alatt, lent az utcán, a kisvárosi nép ezrei tolonganak majd és mind azon töri a fejét, vajjon milyen arcot vág a jó *Petár* király, amikor a jelenvoltak szünni nem akaró leikes zsiviója közben belép az erre az alkalomra frissen szappanozott báliparkettre és kiváltképp milyen arcot vág akkor amikor kitűnő tisztjeivel kezét szorít? Erre mink is kíváncsiak lehetünk.

Belgrád-ból táviratozzák: A meggyilkolt *Draga* királyné nővérei hirdetést tettek közzé a *Vecserna Novosztí* című lapban, melyben a család barátait meghívják a június 11-én tartandó rekviemre.

Rekviem és táncmulatság ... Igazi muszka állapot Szerbiában.

— **Az aradi polgári iskolai leányok kirándulása.** Az aradi polgári leányiskola második osztályának növendékei *Simon* Karolin igazgatónő, *Boros* Jusztin és *Drescher* Gizella tanárok vezetése alatt mintegy ötvenen tanulmányi utjokban a minap Csabára érkeztek s itt megtekintették a földmives iskolát, majd a Széchenyi-ligetbe vonultak pihenőre. Csabára Szalontáról mentek, ahová az Arany-muzeum és csonka torony tanulmányozása végett tettek kirándulást.

Békéscsabáról az esti vonattal visszautaztak Aradra.

— **Gurkó tábornok fia.** Pétervári katonai körökben nagy elismeréssel beszélnék Gurkó főhadnagy hősiességéről, aki Port-Arthurból négy kozáktól kísérvé az ellenséges hadsorokon keresztül eljutott Kuropatkin főhadiszállására Liaojangba. A cár számára vitt a fiatal katonatiszt sürgős üzenetet, amely azonban a nyilvánosság elé talán sohasem kerül. Azt a rövid jelentést, amelyet Stössel tábornok a kincsuai csatáról küldött az orosz főhadiszállásra szintén Gurkó főhadnagy kézbesítette. Gurkó főhadnagy annak a híres tábornoknak a fia, aki a török-orosz háború elején Drinápoly felé való előnyomulásával hírnevet szerzett magának.

— **A gróf Károlyi csekkje.** Budapestről jelenté tudósítónk: A minap egy belvárosi szálló előtt gummikerekű kocsis állott meg. Elegáns uriember szállott ki belőle, a ki a vendégkönyvbe így írta be magát:

„Lugos Miksa gazdatiszt, Sárbogárd, Károlyi-uradalom.“

A vendég az utitáskáját az igazgatósági irodában tette le, azzal az indoklással, hogy gróf Károlyinak több értékes holmija van benne. A megayerő külsejű urat szívesen fogadták a szállóban, annál is inkább, mert előző napon Sárbogárdról az a távirat érkezett a szálló igazgatójához:

„Gazdatiszt, Lugos Miksa, holnap önökhöz száll. Költségeit én fedezem.“

Gróf Károlyi.“

A szállóban ismerték a sárbogárdi gróf Károlyit s így természetesen tudomásul vették a táviratot. A gazdatisztet elszállásolták és elázták mindennel, a mit kívánt. Másnap a vendég bosszus arccal lépett be az igazgató szobájába.

— Kérem nagy zavarból menthet meg. Ez az ezerkoronás csekket, a mit a gróf ur írt alá, nem tudom beváltani, mert a bankok zárva vannak. Pedig a pénzt még délben el kell küldenem Bécsbe.

Az igazgató szó nélkül kifizette az összeget, a csekket pedig elzárta a Wertheim-szekrényébe. Azóta nem látták a gazdatisztet. Eltűnt. Mikor kinyitották a táskáját, csupa régi újságokat találtak benne.

— **Vizvezeték Gyulán.** Fári Sándor dr. békéscsaba alispán kezdeményezésére a gyulai képviselőtestület elhatározta, hogy 50.000 korona költséggel vizvezeték létesít a város fővonalain. Tallán Béla földművelésügyi miniszter utasította az országos egészségügyi mérnökséget, hogy minél előbb készítse el és nyújtsa be Gyula városához a vizvezeték tervezetét és költségvetését. A közegészségügyi szempontból oly fontos vizvezeték még ez évben elkészül.

— **Merénylét a gázgyár mellett.** Tegnap éjjel Bárdos Erzsébet és Czernek Erzsébet, aradi cselédleányok a Hunyadi- és Alsó Molnár-utcában sétálgattak. Egy csomó suhanc, nagyrészt a csavargói rögzős pálya hívei, lépésről-lépésre követte a leányokat és aszfaltbetyári modorban igyekezett velük ismeretséget kötni. De hiába, mert csupán merev visszautasításra találtak. A suhancok, amint az jól nevelt aszfaltbetyárokhoz illik, nem tágitottak, úgy, hogy a két leány a gázgyár melletti töltésre menekült előlük. Alig tettek azonban itt pár lépést, mikor a suhancsoportból többen megtámadták őket és erővel akartak tőlük csókot rabolni, a mi sikerült is. A leányok kiáltozásaira Pintér István, az aradi tejszarnok kocsisa két társával a megtámadottak segítségére sietett, és hármat a rablólovagok közül sikeresen lefűlt. A három alakot, Szenc Jakab fécér pincért, Weisz Ignác kitiltott csavargót és Franz András kőművest bevitték a rendőrségre, ahol különben kiderült, hogy Bárdos Erzsébetnek csokolódzás közben öt koronája is eltűnt. A három urat bekvártélyozták az ügyészség fogházába.

— **Ötvenegy koronáért eladott lap.** Ötvenegy korona ugyan nagy pénzbizonyos esetben és bizonyos hónapvégi állapotban; arra azonban aligha volt még eset, hogy egy újság tulajdonjogát ötvenegy koronáért vette volna meg valaki. Az újság ugyanis vagy ér valamit, és akkor nem adják el ötvenegy koronáért, vagy nem ér semmit, és akkor nem veszik meg ötvenegy koronáért. A Szarvasi Lapok című lapársunk azonban az „aurea mediocritas“ híve lehet; legalább erre vall az a híradás, hogy Haviár Gyula, szarvasi ügyvéd, a Szikes Antal által alapított „Szarvasi Lapok“ tulajdonjogát e napokban tartott árverésen 51 koronáért megvette. Csudálatos, hogy az árverésen nem akadt ember, aki két fillérről többet ígért volna az újságért!

— **Nagy katonai botrány Bajorországban.** Egyik müncheni lap megírta, hogy valamelyik igen magasrangú katona 80.000 márkát, tízennyolcezer forintot adott magának a szükségzet szenvedő tisztek állami alapjából. A közlemény úgy volt megfogalmazva, hogy mindenki a bajor hadügyminiszterre gondolt és bár a hivatalos cáfolat nem késett, mégis ez az eset tartja izgatottságban Bajorország politikai köreit. Utóbb kiderült, hogy a kérdéses 80.000 márka csak ugyan hiányzik a bajor tisztek szükség-alapjából, de azt egy Nürnbergben tartózkodó tábornok vette fel.

— **Rablótámadás a külhatárban.** Ma éjjel két és három óra között az aradi külhatárban, két kocsira való kóbor cigánycsapat megtámadta Kovács Juon dézsás oláhot és két társát, s miután alaposan helybenhagyták a védekezőket, elszedték tőlük a dézsákat, a lovaik szerszámjait, a dézsakészítő eszközöket, a bundájukat és több zsákot. Az oláhok futásnak eredtek, s így a náluk levő pénzt nem rabolták el, valamint a dézsákat hordó lovakat is ott hagyták. Az oláhok jelentést tettek a rendőrségnek, amely a nyomozás során el is fogott egy Ignest községbeli cigánybandát. A cigányok, akik csak egy kocsival járnak, mindent tagadnak és főleg azzal védekeznek, hogy a Kovácsék bemondása szerint a támadók két kocsival voltak. A rendőrség tovább nyomoz.

— **Véres harc a munkásokkal.** New Yorkból táviratozzák: Triple crecki tavirat szerint a Viktor mellett levő Dunvilleben véres összeütközés volt a rend fenntartására a sherifftől kiküldött 200 ember és a triple crecki kerület 150 bányamunkása között. Ot unionista bányamunkás elesett, 15 öt letartóztattak. A bányamunkásoktól, kik a körülfekvő dombokon elszánták magukat, nagyszámu fegyvert és lövészert vettek el.

— **Öngyilkos nagykereskedő.** Bécsből jelentik: Strakosch Rezső, a Görz és társa Johannesburgban öngyilkosságot követett el szerencsétlen üzleti spekulációi miatt. Strakosch bécsi származású. A Görz és társa jönevű cég, amelyet egy igen ismert német bankház támogat. A bányatársulat részvénytársaság, egy millió százezer font sterling alaptőkével. — A cég alapítója, Görz, már három évvel ezelőtt meghalt.

— **Letartóztatott osztrák gróf.** Drezdában a minap letartóztatták Besseguter Miremont Rudolf grófot, mert kis leányát állítólag halálra verte. A gróf, a ki most harminc éves, tartalékos hadnagy a 2. osztrák magyarulánus ezredben. Négy és félesztendő leánykája, Cecília, házasságon kívül született, de utóbb törvényesítették. A gróf feleségével és gyermekével csak ideiglenesen tartózkodott Drezdában, felesége éppen Brüsszelben volt öröksége ügyében. A szerencsétlen gyermeket néhány nap előtt súlyos betegen hozták a drezdai sebészeti klinikára, de nem lehetett már megmenteni. A törvényszéki boncolat véromlést konstatált az agyban. Mindaddig nem sikerült a vizsgálatnak az ügyet kideríteni. Ezért a grófot még 100.000 márka ellenében sem bocsátották szabadon. Az bizonyos, hogy a gyermek halála nem abból

származott, hogy a lépcsőkön leesett, mint a hogy a gróf mondta, ellenben a gróf nagyon megverte a gyermeket a halál előtt s még csak azt kell kideríteni, vajjon a halál közvetlen előidézője a testi fenyték volt-e, vagy pedig más oka volt a halálnak.

— **Kirabolt gazda.** Delimán Mihály szőlőcsigerezési lakoshoz az éjjel ismeretlen tettesek a gazda távollétében betörték és a lakásból 100 korona készpénzt, valamint minden elemelhetőt kiraboltak. A kár hozzávetőlegesen 1100 koronára rug. A betörésről értesített csendőrség erélyesen nyomoz; a bűnösöket azonban mind- eddig nem találták meg.

— **Vizbefúlt urileány.** Magyaróvárról jelentik, hogy ott ma megrendítő szerencsétlenség történt. Mayr János nyugalmazott főhercegi uradalmi felügyelőnek husz éves szép leánya, Irma a Lajtára ment fürdeni. Fürdés közben görcsöket kapott és elmerült a vízben. Mire kihúzták, már halott volt.

— **Betörő gazdatiszt.** E hó elseje és másodika között éjjel Nogradmegyében, Pusztajászteleken Benyovszky Emanuel kastélyába ismeretlen tettesek alkölcs segítségével behatoltak s nagymennyiségű arany-, ezüst és fehérneműt vittek el onnan. A tettesek egyikét a fővárosi rendőrségnek Mandl István, ahéven Lepsényi János, rovott multu piacér személyében sikerült letartóztatni. Mandl-Lepsényi hosszas faggatás után bevallotta a bűntársának a nevét is. Ez Jedlicska Béla, ugyancsak büntetett előéletű volt gazdatiszt, akinek a tartózkodási helyét nem tudják. A rendőrség most országsszerte köröztetti a betörőt. Az ellopott holmi nagyrészt megtalálták Mandlnál s most még csak három darab nehéz ezüst gyertyatartó, három ezüsttálca, egy lapos aranyóra s körülül hatszáz korona értékű fehérnemű hiányozik. Ezeket állítólag Jedlicska vitte magával.

— **A kutya-dandár.** A legközelebbi londoni kutyakiállítás főlátványossága egy „kutyadandár“ lesz, melybe eddig 300 előkelő angol hölgy legszebb kutyáit soroztatta be. A kutyadandár igen hazafias intézmény, mert akik látni akarják ezt a négylábú militarizmust, külön belépti díjat fizetnek és az ilyen módon befolyó jövedelmet hazafias célra, vagyis az Afrikában Transvaal ellen küzdött katonák javára fogják fordítani. Bedford hercegné, lady Agernon Lennox, lady Darubi, lady Wolseley kutyái és egyéb a legjobb körökhöz tartozó kutyák máris berukkoltak. A dandár egy lovasszakaszból, egy tüzérből és nyolc század gyalogságból fog állni. Tábornagynak Wolseley lord kutyáját nevezték ki. A lovasságot angol agarakból, skót vadaskutyákból és ir farkaskutyákból, a tüzérséget pedig szelindekéből, vérebekből, bernáthegyi és neufundlandi kutyákból fogják összeállítani. A gyalogságban a legkülönfélébb fajtájú kutyák sorakoznak. Az épp oly komikus, mint hazafias vállalkozást az ess és angol kutyaklubok támogatják és nagyszerű sikert várnak.

— **Az állatszoliditó sorsa.** A párisi állatszoliditó, a mikor a ketrecbe lépett. A készülő égi vihar annyira felingerelte a mások nyugodt tigriseket, hogy az állatszoliditóra támadtak és jobb karját egészen leharapták. A közönség között irtózatos pánik támadt és a szerencsétlenül járt állatszoliditót, csak a közelben dolgozó munkások bírták irtózatos helyzetéből kiszabadítani. Állapota igen súlyos.

— **Kertészek sztrájkja.** Barcelonából táviratozzák: A zöldségtermelők sztrájkja mindinkább erősödik. A sztrájkolók egy csoportja több zöldségkertészetet elpusztított és több kerttulajdonost tetteleg megtámadott. A rendőrség közbelépett és letartóztatta a támadókat.

— **Öngyilkos negyvennyolcas honvéd.** Egy szegény, szerencsétlen negyvennyolcas honvéd akart ma — mint budapesti tudósítónk jelenté — korán reggel megválni az élettől. A nyomor és a családi bajai annyira elkeserítették a régen dugdag öreg urat, hogy felmászott az összekötő vasúti-híd karfájára és belevetette magát a Dunába. A halászok azonban észrevették, utána eveztek és kihúzták a

partra. Azután a mentők vették gondjalk alá, kizavarták belőle a vizet, fejreállították, megmasszírozták és amikor valami keveset jobban érezte magát, hazavitték a lakására. Az öreg negyvennyolc éves Vadas Józsefnek hívják. Nyolcvan éves és a szabadságharc alatt Bem-aponak volt a leghűségesebb őrmestere. Ugy harcolt, mint a vadállat, a kapitánya minden alkalommal őt állította a katonák elé, mint a bátorság és hűség mintaképét. A szabadságharc leverése után nem a legszebb kilátásai voltak Vadas Józsefnek. Jobbkezőnek két ujjá hiányzott s így régi, polgári foglalkozását, a hivatalnokkodás kénytelen volt félbehagyni. Vonatra ült és kiment Berlinbe egy rokonához, aki ugyan szintén nem dúsgazdag ember, de jó módú és szívesen fogadta a kitüntetés hős rokont a házában. Csak hogy Vadas József nem soká bírta enni a német kenyeret. Egy-kettőre megunt a rokont is, meg a vendégséret is, elbucszott és visszajött Pestre. Itt a jóbarátai szereztek neki valami állást, amelyben tíz évig szolgált. Akkor elküldték. Menhelybe nem akart menni s ettől fogva rettenetes nyomor következett reá nézve. Életének hátralevő részét részint kórházakba, részint népkonyhákban töltötte, míg most végre megunt a tömerdek szenvedést és öngyilkossággal akarta bevégezni életét. Állapota reménytelen.

— **Paraszttragédia.** A tolnamegyei Borjád községnek ismert alakja volt a Gerber Tóni, egy nyalka, kiszolgált huszár. Duhaj természete miatt kerülte mindenki, még a korcsmárosok sem látták szívesen vasárnap, mert a hol megjelent, onnan a többi vendégek hanyatt-homlok menekültek. Vasárnap délután is mulatni ment Gerber Tóni, de mert kevés pénze volt, estefelé már nem kapott italt. Ekkor hazament és anyjától követelt pénzt, a szegény asszony nem tudott pénzt adni a fiának, miért az annyira dühbe jött, hogy anyját hajánál fogva kivonszolta a szobából és az udvaron ültelgelte. A lármára és a sikoltozásra odafutottak Rittler József és Göbel Péter a Gerberék szomszédjai, a kik ki akarták szabadítani Gerbernének a fia kezéből. A dühöngő fiu azonban kést rántott elő s azzal támadott a két szomszédra, a kik közül Göbelt hasba szurta, Rittlernek pedig az oldalába dőlte a kést. Rittler a szurás következtében összeesett s pár percrenyi kintlódás után meghalt. A vérengző ember megijedt tettének következményeitől, mert otthagya áldozatait, futásnak eredt. Az emberek azonban, akik vérengzésének szemtanúi voltak, üldözőbe vették és sikerült is a falu végén elfogni. Éppen visszafelé indultak vele, amikor odaért a leszurt Rittlernek huszéves legényfia is egy vasvillával a kezében, a ki mikor a gyilkos közelébe került, egy hatalmas csapást mért a gyilkos halántékára, a ki ettől az ütéstől egy jajszó nélkül felbukott és meghalt. Az előhívott orvos úgy az öreg Rittlernél, valamint Gerbernének is csak a halál beálltát állapíthatta meg, Göbel sérülés súlyos ugyan, de valószínűleg életben marad. A csendőrség táviratilag jelentette az esetet a törvényszéknek, ahonnan a királyi ügyész és a vizsgálóbíró a helyszínére utaztak.

— **Kedvező alkalom kínálkozik városunk közönségének nyári szükségleti cikkek rendkívül olcsó beszerzésére.** Az előre haladott szezon miatt ugyanis Porter Vilmos Nagy Áruház Aradon a Szabadságtéren raktáron lévő összes nyári készleteit leszállított gyári árák mellett árusítja. Különösen kiemelendő a sokféle cikkek közül a gyermekkosci, valamint az uti kosár készlet, amelyek rendkívül nagy választékban vannak képviselve. Piaci táskák, kézi bőröndök, divat és toilett cikkek, disz-műárúk, cipők, gyermekjátékok stb. szintén nagy mennyiségben vannak felhalmozva. Az árák pedig határozottan minden versenyen felül állanak.

— **Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától.** 1 doboz 1 korona. 44

— **x— Pármái ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcóbort finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérbékenyebb arcbőrök is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértéknél külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem sa-

ját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla piperesszappangyáros, Miskolcon, Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében, Maresch Gyula és Hegedűs Gyula kofe, pipere és illatszertüzletében. 611

Hercegnőből — gazdasszony.

(A braunschweigi herceg unokája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Érdekes dolog képezi közbeszéd tárgyát egy Páris közelében lévő faluban. A pap gazdasszonya halt meg ott, aki cselédsorban szolgált a parochiában, pedig valóságos hercegnőből lett gazdasszonygyá.

Nagyatyja a második császárság idején közismert alakja volt a párisi társaságnak. Mint német herceg, aki nagy vagyon felett rendelkezett, párisi palotájában pazar luxust fejtett ki. Leghíresebb volt parókagyűjteménye. Az előkelő ur kopasz fejét sajtáságos parókákkal díszítette. A párisi szatira s karrikatura nagyon sok sikerült s izetlen tréfát aknázott ki a herceg hiúságából. Mindezen új eredetiséget köztetek a herceg magánéletéből. Híres volt batárja is, amelyben ha kikocsizott, az utcagyerekek rivalgása üdvözölte.

A herceg végre is megunt a kellemetlen népszerűséget, Schwájcaba költözött, ahol meghalt. Egész vagyonát Genf városára hagyta, a mely hálából szoborral tisztelte meg emlékét. A braunschweigi herceg volt ez. Volt egy természetes leánya, akit gróf Civry vett feleségül.

A grófné atyja halála után megtámadta a végrendeletet, Ebből évtizedekig tartó pör keletkezett, a melyet Genf város javára döntött el a párisi semmitőszék.

Gróf Civry három leánya a pör folyamata alatt nagy lábon élt Párisban. A leányoknak nem volt jó hírük, fivérük pedig zsarolási ügybe is belekeveredett. Ebből azonban tisztán menekült ki. A semmitőszék eldöntötte a braunschweigi herceg unokáinak a sorsát. Csakhamar eltűntek a párisi társaságból.

Ugyanebben az időben történt, hogy egy francia falucska papja gazdasszonyt keresett. Nemsokára jelentkezett nála egy egyszerűen öltözött asszony, akinek iratai közönséges polgári névre szóltak ugyan, de modora, viselkedése s arcvonásai előkelő származást sejtettek. A pap felfogadta az asszonyt s nagyon jól járt vele. Pontosan végezte a dolgát, a pedanteriáig lelkiismeretes volt, a főzéshez pedig kitűnően értett. Csak az tűnt fel a papnak, hogy gazdasszonya munkája közben állandóan keztyűt viselt.

A Civry-nővérek időközben folytatták a pört Genf városa ellen. Egy napon hatalmas ajánlott csomagot kapott a gazdasszony. A pap nem állhatta meg, hogy diszkrétan ne tudakozódjék származása felől. Az asszony megvallotta, hogy ő a braunschweigi herceg unokája, az ajánlott csomagban pedig ama híres pör iratai vannak, amelyet eddig eredménytelenül folytattak Genf városa ellen.

A gazdasszony néhány héttel ezelőtt halt meg. Iratai között megtalálták végrendeletét. Minden vagyonát és igényét gazdájára hagyta, aki pompás temetést rendeztetett gazdasszonyának, a braunschweigi herceg unokájának.

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület folyó hó 12-én vasárnap a világiosi várronokhoz s innen a Roz-nyay-féle szőlőbe Kuvimba tervezett kirándulására a jelentkezés ideje holnap este 8 órakor lejárván, az egyesület tagjai tisztelet-

tel fölkértek, hogy a kirándulásban résztvevőiket a lyceumi tornacsarnokban kitett iven estig bejegyezzék. Az elnökség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megsemmisített rágalmazási pör. Rőser Ádám gyertyamosi birtokos, még a 90-es évek végén mozgalmat indított, a torontálmegyei Gyertyamos község 100 éves fennállása alkalmából, egy Szegeden a gyertyamosi sváb gyermekek részére felállítandó konviktus részére. A konviktus 1894-ben létesült és az alapszabályszerű választások alkalmával Rőser Ádám örökös elnökül választatott meg, s mellette egy tízenköt tagu direktorium vezette a konviktus ügyeit. Pethő Sándor dr. gyertyamosi orvos s vele együtt számos községi képviselő azonban nem volt megelégedve a konviktus vezetésével és mivel maga a község is szép összeggel járult hozzá annak fenntartásához, kiküldette magát, továbbá Mechler Ádám és Ruzs Péter képviselőtestületi tagokat a konviktus ügykezelésének megvizsgálására. Ezen vizsgálat eredményét 1902. április 27-én dr. Pethő és Mechler felterjesztették a közoktatásügyi miniszternek panasz alakjában. A panasz feliratban Rőser Ádámot és az igazgatóságot rendellenességekkel és hűtlen kezeléssel vádolták. A megáldott panaszára a zombolyai járásbíró dr. Pethőt becsületsértés miatt 300 korona pénzbüntetéssel sújtotta, Mechlert pedig azért, mert magyarárol nem tud és így nem ismerte a panasz tárgyát, felmentette a vád alól. A nagyikindai törvényszék helybenhagyta ez ítéletet s csupán a minősítést változtatta meg 2 rendbeli rágalmazásra. A kir. kuria ma Kelemen Mór elnökelete alatt Tassy Pál koronaügyész indítványára, megsemmisítette az ítéletet, mert a törvényszék tárgyalásán ügyész jelen nem volt és utasította a nagyikindai törvényszéket, hogy új törvényes tárgyalást tartson és új ítéletet hozzon.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A hus-árak és a közönség.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő ur!

Örömmel olvastam a legutóbbi napokban irt cikküket, a melyet a mézárások és hentesek tulkapásai ellen irtak. Csodálom, hogy mi szegény asszonyok is csúzkba jutunk magunknak, a kiknek tudvalevőleg a magas politika az életré elemük, a többi mind suviksz. Hát bizony örömmel olvastam ezt a r'kaságszamba menő cikket. Mert manap úgy vagyunk valamennyien, hogy nem szívesen kellemetlekedünk senkinek.

Elismerésre méltó dolgot cselekedtek, mert valóban hallatlan állapotok azok, a melyek az aradi piacon uralkodnak. A mi kedves férjeink dehogyszik tudomásu, hogy a hus drága, hogy az élelem drága, bezeg nálunk nem létezik fizetéselem! Kezünkbe nyomják elsőjén a havi pénzt (ennek is egy részét hónapközben visszakerik) ebből aztán főzzünk jót is, sokat is, változatot is.

Maholnap úgy járunk, mint az egyszeri szegedi asszony. (Kedves szerkesztő ur bizonyára ismeri a szegedi asszony történetét, de ha nem ismeri, hát elmondom. Azt mondja az asszony az urának:

— Mit főzzünk, apjuk, ebédre?

— Turus csuszát pirított szalonnával.

— Adjon kend pénzt, mert se liszt, se szalonna, se turu nincsen.

Erre az ember így felelt:

— Nincs pénz, de turus csusza lögyön!

Mikor aztán dében az ember hazajött, a menyecske elérakta az üres tálat és tányért s azt mondta:

— Most mán ögyön.)

Hát azért örülök én, hogy végre valahára mi is, szegény asszonyok eszükbe jutottunk magunknak, mert ha Önöknek halvány sejtelmük volna arról, hogy mily keservesen hozzuk össze a mindennapi ebédet, állandó rovatot szentelnének nekünk b. lapjukban és többször részesítenék megróvási kalandban azokat, akik erre rászolgáltak.

Melyhez hasonló jókat kívánok!

Egy aradi asszony.

* Az ezen rovat alatt közöltetett nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Kutakat épít,
mélyit és fur
Licsmann József

kútmester

96

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

Varrónő,

ki jó ízléssel a legkényesebb igényeknek is megfelelően készít **női és gyermek toaletteket**, házakhoz ajánlik. Továbbá házon kívül is.

Szíves megkeresések esetleg levélileg kéretnek, melyre pontos választ személyesen adhatok.

A t. cz. hölgyközönség szíves pártfogását kéri

Hugyetz Róza,

női szabó, Kápolna-utca 2. református templommal szemben.

3141

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

107—1904. pm.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az Arad szab. kir. városi ösσειró bizottság az esküdt képesek alapajstromát 1905. évre elkészítette, s hogy az alapajstrom a bizottság hivatalos helyiségében a városháza tanács-termében f. évi június hó 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen alkalmas egyének kihagyása akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát június hó 15-ig bezárólag a hivatalos órákban d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásra, melyek szintén közszemlére fognak kitétetni, június 16-tól június 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az ösσειró bizottság elnökének írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszhetők.

Arad szab. kir. város ösσειró bizottságától.

Kelt Aradon, 1904. évi május hó 31-én.

Institoris,

kir. tanácsos, polgármester az ösσειró-bizottság elnöke.

Kerékpár és varrógép

raktár.

Kalmár *

*** József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek,
kerékpárok

kedvező részletfizetések

mellett kaphatók.

Készít telefon- és villanycsengő

berendezéseket.

1326

Nagy szakszerű javító-műhely.

Étvágytalanság, emésztési

nehézségek a rohitsi „Templom-forrás”
Állandó fogyasztásánál teljesen megszűnnek. A hasonló régebbi vagy krónikus bajoknál a „Styria-forrás”-t tessék használni.

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffmann József, Budapest, Báthory-utca
8. szám. 3352

Még csak néhány napig.

Huzás már 1904. évi június hó 30-án.

Magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365,000 kor.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltó-üzletben.

3394

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

A maga nemében páratlan jó hashajtó szer az

„ALVO“

tabletta. — Felnőtteknél és gyermekeknél egyaránt kedvelt. Az „ALVO” tabletta rendkívül kellemes ízű és fájdalom nélkül hat. A gyomorban rögtön feloldódik.

— Minden doboz használati utasítással van ellátva. —

Ára egy doboznak 90 fillér.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „SYLOL” az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatású.

Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti! A testsúlyt

gyarapítja! Heptikás embereknek valóságos megmentője:

Ára egy üvegnek 3 korona.

162

== Kizárólag kapható az egyedüli készítőnél: ==

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

VAJDA BENO

fogorvos

Arad, Szabadságtér színház épület.

Készít rágásra teljesen használható

műfogakat

4 koronától részletfizetésre is. Fogak plombirozása feltűnő olcsón jótállás mellett fájdalom nélküli foghuzás 2 korona. 1247

Két szobás lakást

keresek

irodának

a Boros Béni-, Szabadság- avagy Andrassy-tér közeleiben. Lehetőleg földszinti és teljesen különbejárattal (kapu alól) legyen.

Ajánlatok „Iroda” jelíggel a kiadóhivatal közvetít.

287—1904. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth utcai és a Szt. Péter-téri közögi elemi fiú iskolák részére szükséges 142 drb. 8 ülésű iskolai fapad szállítása iránt folyó évi június hó 13-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: darabonként festéssel együtt 14 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor tehetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1904. évi június hó 6-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s.k.
aljegyző.

Aradvármegye
nagy falu
Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 9.

Delítőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátozott. Lányha iránzat mellett 32,000 métermázsra került forgalomba 5, közben 7% fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafélék 5 fillérrel olcsóbbak. Időjárás esős.

Estítőzsde. Berlin 1 olcsóbb.

Zárul 12 órákor:

Buza októberre	9.17—9.18
Rozs októberre	6.88—6.89
Zab októberre	5.92—5.93
Tengeri júliusra	5.29—5.30
Tengeri augusztusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	10.50—10.60

Zárul 5 órákor:

Buza októberre	9.13—9.14
Rozs októberre	6.85—6.86
Zab októberre	5.91—5.92
Tengeri júliusra	5.29—5.30
Tengeri augusztusra	5.40—5.41
Repce augusztusra	10.50—10.60

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	638.75
Magyar hitelrészvény	744.—
Leszámitolóbank részvény	450.—
Rima-Murányi vasmű részvény	485.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	634.50
Közuti vasút	572.—
Városi villamos vasút részvény	328.50

S z e s z ü z l e t.

— Június 9. —

Mai jegyzések: Kész árú nagyban nyers szesz 140 korona, kicsinyben 152 korona; finomított szesz nagyban 152 korona, kicsinyben 154 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szállított mosók: 12:30—13:— korona mmátsánsként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 115—116 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 116—117 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 117—118 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 112—114 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 114—116 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 114—116 fillérig.

Sertéselészám: Június 8. napján volt készlet 37,098 darab, június 7. napján főlhajtatott 522 darab, június 7. napján elszállított 523 darab, június 8. napján maradt készlet 37,097 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Fischer Ernő, Komatau, — Glück Bernát, Kassa. — Eisenstädter Zsigmond, Bécs. — Plappert József, Bécs. — Tusch Alajos Hötting.

NAPIREND.

Június 10. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus szive. — Protestáns naptár: Jézus szive. — Görög-keleti naptár (június 28.): Eutik. — A nap kel 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor.

Köcsöy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, elvettve csapadék, zivatarok.

Június 10. A jogügyi-bizottság ülése délután 4 órákor.

Június 11. Hegyközségi ülés Kovaszinon délelőtt 9 órákor.

CSARNOK.

Tógyerka megszabadul.

Irta: Abonyi Árpád.

(Folytatás.)

Tógyerkának nem volt édes anyja, ki el-sírassa, ha meg és ráismerjen, ha jén, — komoly paráj gyanánt nőtt fel a kastély cse-lédházában, — de az a riasztó beszéd erősen döngötte agyát s beves lüktetése vadította na-lantékaiban bőséges áradását a vénnek. Arra az

eshetőségre gondolt az árva, hogy hátha abból a sok koromból, melylyel kenyeres-társa a vá-sárhelyi kasszárnyát befektette, — voltaképpen egy tizedrésznyi sem igaz. Ily magas emebeli műveletre keserves lassúsággal váltó agya nem nem vala alkalmas.

Mindössze az járta meg némi homályos re-ménykedéssel fejét, hogy nyolc órára le van rendelve az alsó erdei utra. Ott kell várakoz-nia a betegeskedő he:cegasszonyra, hogy — ha úgy fogja kívánni — bekalauszolja a fenyesbe. Hátha jó szive van ennek a kegyelmes nagyuri asszonynak és elpanaszolván neki baját, meg-szánja nyomorúságában és megszabadítja. Mert miképpen váljon ő meg a havastól, a szik-láktól, a fáktól, a harkályoktól, meg a mó-kuskáktól? Hát a napfénytől, Uristen... a napfénytől?

Bizonyos, hogy az ilyen nagy rangbéli dá-mának az efféle csak egy kicsi szavába kerül. Ezt, lám, a sánta Popu is pedzette tegnap, mi-dőn meghozta neki a kastélyból a parancsot, hogy a kegyelmes asszony mátol fogva minden reggel az alsó fenyesben akar sétálgatni. Ka-lauznak őt rendelte ki a „don kapitán” — te-hát könnyű lesz. Majd előhozakodik a nagy bajával s olyan szépen megkéri, mintha a be-szerikában (templomban) a boldogságos Szűz Mária képe előtt imádkoznék.

Ez a reménység kissé megvigasztalta.

Valamivel könnyebben lépkedett. Mintha hatalmas, széles válláról jócskán lekerült volna a félelem sulya s a bokrok homályából sem vi-gyorgtak annyira szemei közé babonás hit-nek elvesztő vámpirjai.

Am, meg kell érteni a dolgot: a legény nem volt gyáva.

A közönséges félelmet annyira nem ismer-te, hogy nem is tudta, mi az hát voltaképpen és miképpen értse?

Médvével, farkasokkal bármely pillanatban kész volt összekapni s a rövidebbet nem ő hu-za. Összes viaskodásából mindössze egyetlen farkas-harapást őrzött a balcombján, de biz azt föl sem vette. Bemázolta összerágott hegyi zsá-lyával, leszoritotta egy darabka durva lenvászon-nal és megvolt. Az öreg Máthé elszörnyedt, mi-kor meglátta

— Ekkora seb, a füttyülőjét! riadt rá ha-raggal — azonnal ruccanj át a doktor urhoz és mutasd meg neki... gazember!

— Értem, don kapitán — mosolygott sze-liden az oláh.

— Hallatlan, micsoda nép ez a római! — pirongetta jóindulattal az öreg székely — ak-kora marásban részesülvén, hogy lónak is sok, beköti egy falat ronggyal, vagy mi a fenével... hogy jó piszkos legyenek! Takarodj iziben a dok-tor urhoz!

— Megyek már, domnule! — felelte enge-delmesen a legény és ment. Persze nem a dok-torhoz, hanem vissza a havasra, ahonnan lejött.

Kell is neki doktor! Soha életében nem hal-lotta, hogy a hegyekben élő frátyilek közül va-laki doktorhoz vetemedett volna, ha kellett, nyugodalmasan, békességgel, eivonulva a töb-biektől, mivelhogy halál ellen — ugymond az Irás — nincs orvosság. A hetvenyolc eszten-dős Lapiste Ardeleán birkás — isten nyugosz-talja — már vagy egy hete halott volt, mikor kunyhója földjén ráakadtak. Bár igaz, hogy im-már igen dongták szegényt a legyek, de leg-alább nyugodalmasan mehetett a nagy utra, in-gyen, doktor nélkül. „Őt picula” alól úgy sem áll velök szóba a doktor. Őt piculából pedig mi minden nem kerül — vasárnaponként — az általvetőbe! Még dohány is, két pakli nyolc krajcárért. Beéri vele okkal-móddal a rákövet-kező vasárnapig.

A haláltól nem félt Tógyerka. Fajának bu-songó, lány melancholiájával gondolt rá, meg-enyhülést látván benne, nem borzalmat.

A „Vár”-tól azonban félt.

Az ismeretlen rém roppant arányuvá da-gadt föl-erjedt fantáziájában, mely egyebekben szegényes vala és tökéletlen. Ezt a remat azon-ban még színeznit is tudta, s csak annál jobban iszonyodott tőle. Mi ehhez képest a halál? Ó, be könnyű munka, s mi emberséges! Lám, hisz csak lézeng ide alant a földi ember; legyen ő c-ászár, vagy vályogvető cigány — elpusztul mindenképpen. Így tanítja a szentéletű pópá is a beszerikában; ez pedig tudja, mert okos em-ber. A „Vár”-ból nem látni a havast, virágai-val a völgyet, aranyszínű ködbe burkolva reg-

gelenkint a „Plesca” vörhenyes ormát. Mi ezek nélkül az élet, óh kegyelmes Jézuska, te tu-dod... Semmi...

Tógyerka felsóhajtott s tünődve bámult ma-ga elé a földre.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL Budapest felé indul:	ARADRA Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.25	Gyorsvonat délelőtt 12.12
Gyorsvonat délután 4.16	Személyvonat d. u. 3.29
Személysz. tv. d. u. 4.51	Gyorsvonat este 7.04
Személyvonat este 9.30	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.25	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.22	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.02	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.01
Gyorsvonat este 7.11	Radnáról vas. és ün. e. 8.07
	Személyvonat este 8.50
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. e. 12.17	Személyvonat d. u. 3.42
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 4.50	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 6.59
Személyvonat d. u. 4.06	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.27	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahoncig sv. d. u. 4.25	Személyvonat este 6.49

Motormenetek

Arad—Uj-Sat—Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01	Kétegyháza felől este 6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14	Mezőhegyes felől reg. 5.48
Battonya felé d. u. 12.30	Battonya felől d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32	Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23	Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40	Borosjenő felől este 9.14

IDEGENEK ARADON.

— Június 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Junger Adolf utazó Budapest. — Laar Adolf utazó Bécs. — Baiku Gyula intéző Nagyszentmiklós. — Lendvai Miklós szerkesztő Temesvár. — Elek Albert ellenőr Temesvár. — Bellobrodie János főintendáns Temesvár. — Pollák József utazó Bécs. — Darvas Gábor tisztartó Temesvár. — Mayer Frigyes utazó Tep-litz. — Weisz Sándor utazó Bécs. — Kovács Ja-kab utazó Bécs. — Dr. Buchler Ignác ügyvéd Ko-lozsvár. — Fellner Lajos utazó Budapest. — Stein-föld János utazó Bécs. — Kaufmann Ignác utazó Bécs.

Központi szálloda. Eberhart S. utazó Bécs. — Brubi Zsigmond utazó Bécs. — Preisz Gyula utazó Bécs. — Szilágyi Kálmán szolgabíró Battonya. — Erős Rezső jószágigazgató Nagyvárad. — Rotter Samu utazó Budapest. — Guttmann Henrik keres-kező Bécs. — Desztényi Béla m. kir. gazd. intéző Budapest. — Szász József utazó — Stei-ner János dr. ügyvéd Lippa. — Boksan Szevér szolgabíró Pécska. — Horváth Ernő szerkesztő Bu-dapest.

Nyári színház.

Pénteken, 1904. évi június hó 10 én:

SZAMOSI ELZA mint vendég:

Katinka grófnő.

Operette előjátékkal, 3 felvonásban. Irta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Hívós Iván.

SZEMÉLYEK:

István gróf	Árkossy V.	Simon gróf	Györe Alajos.
Anna grófné	Pajor Agnes.	János gróf	Németh J.
Katinka	Szamosi E.	Ulrik, szolga	Szadal F.
Teofil herceg	Polgár S.	Jean, szolga	Ligeti V.
Pető diák	Singhoffor V.	Pásztorfiú	Marton M.
Romanovszky	Juhász S.	Pásztorleány	Fóti Frida.
Katalin	Fekete A.	1. vőfély	Juhai József.
Ulászló gróf	Bónis Lajos.	2. vőfély	Kiss József.

Kezdete este 8 órákor.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem remlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozt kender-csövek a legolcsóbb árban.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 1114

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

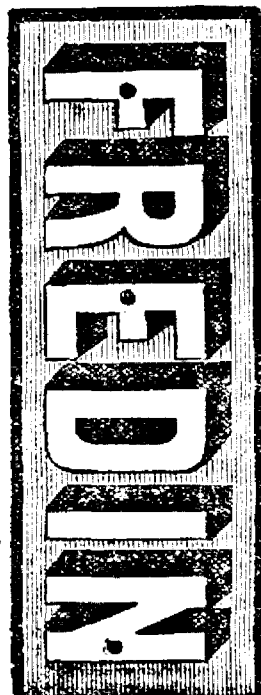
Permetezők

szakszerű javítása elfogadtatik.

+ Elzsirosodást +

ártalmatlanul eltávolít annélkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírmentesítő theája. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bermentes (utánvételes) készítés. Ludwig Thiele Dróguist, Mannheim. 3351

Kérjen
Selle és Kary-féle

a legjobb **festítőszert** minden jobb cipőhöz sárga avagy fekete. Különösen ajánlatos Boxcalfs, Oscaria, Chevreaux és lakk-czipőkhöz!
Bécs, XII/1.

Ház eladás!

Választó-utca 13. sz.

alatti

1578

adómentes

bérházunkat

olcsón eladjuk.

Fodor és Reisinger.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

99594—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1. évi június hó
Bpest nyugoti	24-én d. e. 9 óra
Miskolcz sz. p. u.	27-én d. u. 2 óra
Bpest ny. p. u.	28-án d. u. 2 óra

Budapest, 1904. évi június hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Ékszer tárgyakat, órákat,

tört arany- és ezüst-neműt, zálogcédelákat

a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra átcsere

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

1078

Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben és órákban.

Egy tanuló felvétetik.

Telefon 438.

11921—1904.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelemügyi miniszteriumnak rendelete nyomán, ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. hadapródiskolákban az az 1904—1905. tanév kezdőén több üresedésben levő hely fog betölteni.

Miről az érdekelteket azzal értesítjük, hogy a részletes feltételek a katonaiügyosztályban betekinthetők.

Arad, 1904. évi június hó 4 én.

A városi tanács.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja
kitűnően berendezett és
jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai munkák gyorsan és pontosan elkészítettnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,
Tánczrendek,
Belépti-jegyek,
Esküvési és eljegyzési kártyák,
Gyászjelentések,
Üzleti körlevelek,
Levélpapírok,
Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Akinek

ismeretség híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége
--	--

Aki

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

Aki

mindezeket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Intelligens középkorú nő,

magános urhoz gazdasszonyként ajánlik. Cím a kiadóba. 1575

Komoly ösmeretséget

őhajtók kötni egy igen csinos, szép barna leánnyal 18—22 éves, hozományra nem reflektálok, arcképpel ellátott leveleket Poste restante kérek. Fecske 50. 1577

Vadgalamb 32.

találkozásunk óta nem kaptam levelet, miért nem ír, előnyben részesíteném választ kérek Fecske 50 Poste restante. 1577

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Országszerte ismert

vizsgálatainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be-
 küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
 resztőkötés tokban küldve, a gyűrődés
 ellen védve. 100—750 drbig a bérmentes-
 tése 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
 szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
 kiadóhivatala Arad.

Aradi nyomda részvénytársaság könyv nyomdája.

ALAPÍTOTT 1890.

Alapított 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
 Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 78

ALAPÍTOTT 1890.

„MAYER” gépgyár

vas- és fémöntő részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktári Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

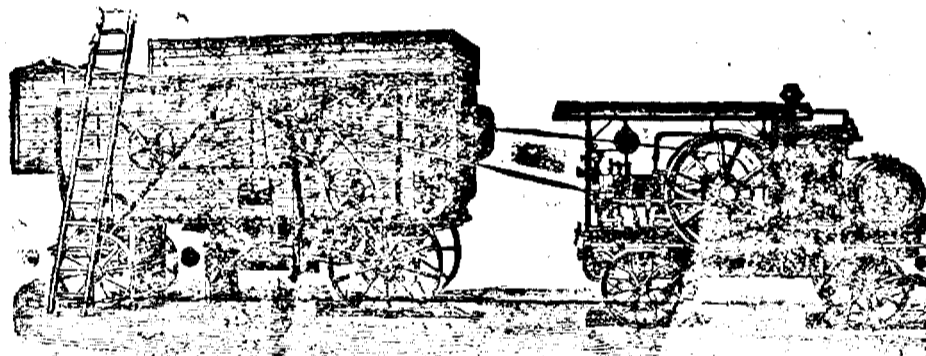
3465

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2—50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítéssel: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű oszvaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőse.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

Költözködésre

ajánljuk általánosan elismert

Rovarporainkat

melyek bolhák, svábok és poloskák irtására biztos hatással bírnak.

Kapható:

30, 50, 1.—1.50, kor. dobozokban, és kimérve. 118

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

Új üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint helyben Forray-utca 4. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő üveg, porcellán, kép keret és lámpa raktárt nyitottam 701

Ifj. Fitus József

cségem alatt, hol úgy üveg, porcellán mint képek és keretek, lámpák nagy választékban, mik az árak feltűnő olcsósága folytán nagy feltűnést keltenek; különösen ajánlom építész és asztalos urak figyelmébe épület üvegezési vállalatomat ugyszintén vendéglős uraknak nagy raktáromat, mely minden új mintákkal fel van szerelve. Az árak feltűnő olcsók és kedvezők. Kölosön edény minden alkalomra. A legolcsóbb bevásárlásnál az ismert lényeg kép kedvezmény.

Magyar királyi államvasutak.

79754—1904. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi szeptember hó 1-től 1905. évi augusztus hó végéig terjedő időre szükséges 10,000 métermázsza repceolaj szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt mennyiség csak megközelítő szükségletet képezvén, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezen mennyiségnél egy negyed rész erejéig többet vagy kevesebbet megrendelhesse.

Az ivonként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi június hó 28. án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott olaj értéke 5% a legkésőbb 1904. évi június hó 27. én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. számú általános szállítási és a fenti anyagok szállítására vonatkozó 111330—901. számú különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezető-segédnél és a hazai ipar és kereskedelmi kamaráknál betekinthező.

Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kiváratra postán megküldetik.

Budapest, 1904. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Pusztai és Tásza (Budapest, V., Lipót-körút 17.) festékével.